

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

18. AASTAKÄIK

Nr. 5

MAI

1937

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetus ja jaotus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Hooaegade vahetusel

Riigivanema sõnad Kadriorgu ehitatud tennisehalli avamisel olid järgmised: „Peaaegu kurvastu-sega ütlesin, et minu noorusaegadel sport veel ei etendanud nii suurt osa. Kui varemalt oleks nii palju sporditud kui nüüd, ei siis oleks minul vanas eas vist nii palju oma jalgade pärast kannata tulnud. Mul ei jää muud üle soovida, kui et noored kui ka vanemad hästi harjutaksid ja spordiks ja noores eas oma kehalise treeningu eest hoolitseksid, kui nad vana-aegadel päevadel ei taha mudavannides käia ja oma jalgu ravida.“

Kas võib olla veel paremat ja otsekohesemat tunnistust spordile, kui see, mida ülaltoodud sõnadega on väljendanud riigi esimene kodanik.

Oleme juba pikemat aega jõudnud välja ajajärku, millal Eesti spordiliikumine leidnud kõige tõsisemat tähelepanu ja poolehoidu vabariigi valitsuse poolt. Meie riigijuhid on igal võimalikul ja vastaval juhul kasutanud sõnavõttu spordiliikumise täiel määral tunnustamiseks ja heakskiitmiseks. Ning edasi on sõnadest veel varemalt üle mindud tegudele, millest suuremateks on näiteks liikumisele toetuse määramine riigi eelarve korras, Tallinna staadioni tribüüni ümberehitamise subsideerimine ja eeltööd Eesti spordihoone ehitamiseks. Kõik see peaks olema suureks virgutuseks sportlaskonnale veel enama teotlemiseks kogu meie rahva huvide ja heakäekäiguks.

Momendil oleme spordihooaegade vahetusel. Mai-kuu pani lõpu raskejõustiku- ja käsipallihooajale, ning alganud on puht suvisportide hooaeg. Möödunud hooaeg oli saavutusterikas vast koguni üle oodatu ja loodetu määra. Meenutagem värskest kas või seda, et kõigil neil aladel, milles kustunud hooaja vältel peetud euroopavõistlusi, meie sportlased saavutasid isegi rohkem kui meile niikuinii väga edukateks olnud Berliini olümpiamängudel.

Ühede eeskuju kohustab ka teisi. Seda pidagu meeles need, kes nüüd asuvad väljadele ja radadele. Nende vastu ei ole suurte võitude nõudmisi, kuid küll aga seda nõudmist, et nad võtaksid oma tööd kaalutletult, tõsiselt, veel tõsisemalt kui varem. Küll siis tagajärjed näitavad endid ise.

Eriti kergejõustikus, jalgpallis kui ka ujumises peame kiirendama arengu tempot, kui tahame olla väärilised maailma teiste rahvastega. Tempo kiirendamine on võimalik ainult järgmise kahe ühes suunas töötava poole ühistööl ja pingutusel. Üheks pooleks on spordi juhtijaskond, kellel ülesandeks ette valmistada sportimiseks paremaid eeltingimusi ja võimalusi. Teiseks pooleks on tegevspordilased, kellest ootame suuremat pingutust, rohkem treeningut ja tõsisemat suhtumist töösse. Ei ole tahetud sellega ütelda, nagu poleks seni tehtud tööd. Küll aga seda, et töö tempot, kandepinda tuleb suurendada, laiendada. Eriti just nendel aladel, millest eelmises kärpes oli juttu. Kergejõustikus, jalgpallis ja ujumises on tänavau ees kõigist eelmistest aastatest töörikkam aasta. Tuleb rohkesti juure uusi maavõistlusi, mis toovad juure ka suuremaid kohustusi.

Mida on suatnud raskejõustiklased, selleni peavad jõudma ka teiste alade sportlased. Harjutage, sportige ja hoolitsege hästi oma kehalise treeningu eest. Selles seisab teie tervis ja selles seisab ka kogu rahva tervis.

Ühe suurem pingutus ergutab suuremale pingutusele ka teist.

MART LIIV

VANEMA PÕLVE SUURMAADLEJAJD.

Vana veterani 60. a. sünnipäeva puhul.

Eesti maadlusspordi praegusel uuel hiilgerikkal ajastul on meie kohus meele tuletada ka neid, kes olid meie esimesi hiilgavamaid maadlejaid ja samuti rahvusvaheliselt teinud endile nime. Ühe sellise vanema generatsiooni maadlejana saab välja tõsta Mart Liivi, kellel 3. juunil k. a. täitub 60 aastat.

M. Liiv on sündinud 1877. a. Vana-Põltsamaa vallas, Viljandimaal, kus ta ka sai kooli alghariduse. Hiljem on elanud Venemaal ja Soomes, kuna nüüd veedab oma päevi vaikselt Nõmmel.

Huvi raskejõustiku vastu hakkas M. L. tundma juba siis, kui 14-aastasena hakkas Peterburgis Keskküla lukusepa-töökojas õppima ametit. Alul harjutas töstmist töökojas leiduva 2-puudase kaalupommiga, kuni 1898. a. tuli nende ridade kirjutaja juure maadlust õppima. Tol ajal käis rohkesti Peterburgis elutsevaid Eesti noormehi koos raskejõustiku harrastamas, ning nende hulgas oli M. Liiv üks andekamaid. Seda tõendas ta varsti tulekuga 1900. a. Peterburgi maadlusmeistriks. Järgmisel aastal võttis ta juba osa Helsingin Atleetiiklubi (HAK) korraldatud rahvusvahelistest maadlusmängudest, kus tuli ülivõimsalt esimeseks, seljatades kõik oma vastased. Tema poolt võidetute hulgas oli ka Verner Järvinen (Matti, Aki j. t. Järviste isa) ja Soome meister Carl Allén. Auhinnaks sai hõbeilustustega nahkse meistrivöö.

Samal, s. o. 1901. aastal tuli M. Liiv esimeseks ka Venemaa suurtel esivõistlustel. Meistritiitlit Venemaal sel ajal nii lihtsasti ei saanud. Tuli kaks aastat järjest võita kõik oma vastased, misjuures esimese aasta esivõistlustel anti võitjale väike ja teisel aastal suur kuldmedal. Väikse kuldmedali sai Liiv kätte, kuid järgmisel aastal vigastas töö käe ja ei saanud võistelda. Venemaa meistriks oli tol ajal parun Schmelling, kes õieti oleks pidanud oma tiitlit kaitsma Liivi vastu. Selle asemel lasti Schmellingul teha 15 min. maadlust Peterburgi jõustikuseltsi treeneri, prantslase Eugeniga ja tunnistati uuesti meistriks. Ajakirjandus küll protesteeris, kuid see jäi mõjuta, sest parun Schmelling kuulus aadlike kude jõustikuseltsi, mille liikmeteks olid ka keiserliku sugukonna liikmed. 1901. a. esivõistlustel Liiv seljatas teiste hulgas ka Aleksander Abergi — 7 minutiga. Aberg oli sel jal alles asjaarmastaja.

1917. a. tahtis nende ridade kirjutaja viia M. Liivi kokku G. Lurichi ja A. Abergiga, kes võistlesid Tallinnas. Asuti kõvasse treeningusse, kuid just võistluspäeva eel Liiv haigestus külmetamise tagajärjel ja jäi kolmeks nädalaks voodisse. Võistlustest, milleks oli juba kokku lepitud, ei tulnud midagi välja. Et M. Liiv ei saanud seekord esineda elukutseliste vastu, siis jäi ta tegelikult edasi asjaarmastajaks.

Ka töstmises saavutas Liiv väljapaistvaid tagajärgi. Näiteks kahega tõukamine 7 puuda 10 naela (umbes 120 kg), kahega surumine ja rebimine 5 puuda 10 naela (umbes 85 kg). M. Liiv oleks nii töstmises kui ka maadluses kaugemale küündinud, kui ta 1901. a. poleks vigastanud oma käe. Töötates Peterburgi Noblessneri tehastes, kukkus raske masinavõlv ta parema käe peale, viimast tugevasti muljades. Kuna tehased ei nõustunud vabatahtlikult talle maksuma valu-raha, siis arenes kolmeaastane protsess, mille tagatipuks oli, et kohus mõistis Liivile maksuma ühekordseks tasuks 1000 rubla ja peale selle 30 rubla kuus kuni surmani. Viimast raha sai ta kuni Vene revolutsioonini. 1000 rublaga sõitis M. Liiv aga Tallinna,

Mart Liiv oma parimate maadlusaastate aegu. Pange tähele Soomes võidetud omapärast nahkvööd hõbeilukandustega.

kus hakkas ärialal tegutsema. Varsti oli mees rikas, omades Tallinnas mitu maja. Kuid sõbrad, kellele ta oma suures vastulekus andis vekslitele allkirju, viisid ta peagu laostumiseni.

Nüüd elab M. Liiv Nõmmel, ühes üürimajas, tegutsedes Nõmme Kaljus. Tegevsporimisest on ta reuma tõttu loobunud, kuigi vahetevahel veel 60-aastaneegi süda kisub maadlusmati poole. Liivi peavad paljud Eesti teiseks tehnikamaadlejaks G. Lurichi järgmisena.

Head tervist ja pikka äga vanale maadlejale ta tähtsa tähtpäeva puhul. Tõnu Võimula.

Lähemal ajal ilmub trükist

EESTI KEHAKULTUURI AASTARAAMAT

NR. 11.

MEHED, KANGI JUURE!

KAHE KÄEGA TÕUKAMINE

Kahe käega tõukamine on tõste, mis nõuab maksimaalse kiiruse arendamist, suurt jõu ja energia kontsentrerimist tõste liigutuste sooritamisel. Samuti äärmiselt kartmatust tõstekangil oleva raskuse vastu, peale selle painduvust ja täielist tõstetehnilist oskust.

Algajad tõstjad õppigu enne tõstekangi juure asumist kepiga kahe käega tõukamise stiil ja tõste sooritamise liigutused selgeks, siis alles asutagu kangi juure, võttes algraskuseks umbes $\frac{1}{4}$ oma kehakaalust.

Selle kangiraskusega harjutades õpitagu seni, kuni kahe käega tõukamise tõsteliigutused omandavad maksimaalse kiiruse ja toimuvad täitsa mehaaniliselt, n. ü. instinktiivselt. Sarnaselt harjutades kaob teile tõstekangi raskuse vastu aukartus ja sisendate endasse usku järgmistele suuremate raskuste võitmiseks.

Et kahe käega tõukamine oma iseloomult kuulub tempo-tõstete hulka, siis võime teda teostada samuti kui kahe käega rebimist kahes, s. o. Egiptuse ja Saksas stiilis (loe E. Spordileht nr. 4). Egiptuse ja Saksas stiilis kahe käega tõukamise tõste erinevused on tõstekangi maast rinnale võtmise ja rinnalt ülestõukamise juures.

Saksas stiilis tõukamise sooritamisel tõstekangi rinnale võtmiseks istutakse kangile sügavasti alla ja jalad liiguvad kõrvale laiali või jäävad hoopis paigale. Samuti kangi rinnalt ülestõukamisel väljasirutatud kätele liiguvad jalad kõrvale laiali või veidi ette-taha külgedele. Saksas stiilis kahe käega tõukamise sooritamise halvaks omaduseks on, et tõstekangi maast rinnale võtmisel võib tekki- da kuni 60% tõstete ebaõnnestumisi. Esile kerkivad peamiselt järgmised tõstete ebaõnnestumisi tekitavad faasid:

a) Kangi maast rinnale võtmisel võib ette tulla keha tasakaalu mittedaavutamise, mille tagajärjel kang kukub maha.

b) Kangi maast rinnale võtmisel võib kangi suure raskuse tõttu sügava allaiste korral tekkida pikaajaline maas kükitamine, mis määrustes keelatud.

c) Kangi maast rinnale võtmisel sügava allaiste puhul võivad jalad kangi suurt raskust üles ajades liigse pingutuse tagajärjel ära väsida, mille tõttu võib kangi rinnalt ülestõukamine väljasirutatud kätele jalgade nõrga hooandmise tagajärjel ebaõnnestuda.

Isiklikult pean märkima, et puhatal kujul Saksas tõstestiliga tõstab

meil ainult A. Luhaäär. Ta on seda stiili välja arendanud täiuslikkuse ni kauakestva ja püsiva tahteküllase harjutuse tagajärjel ja see stiil sobib kõige rohkem tema isikule, samuti ka iseloomule.

Teised meie tõstjad kasutavad 100%-liselt Egiptuse stiili, mis lühema aja harjutuse kestvusel võimaldab otstarbekohaseid ja suuremaid tagajärgi, misjuures vähem ette tuleb tõstete ebaõnnestumisi.

Sellepärast alljärgnevalt siivenegi Egiptuse stiilis kahe käega tõukamise õppimisele.

Kahe käega tõukamine koosneb kahest võttest:

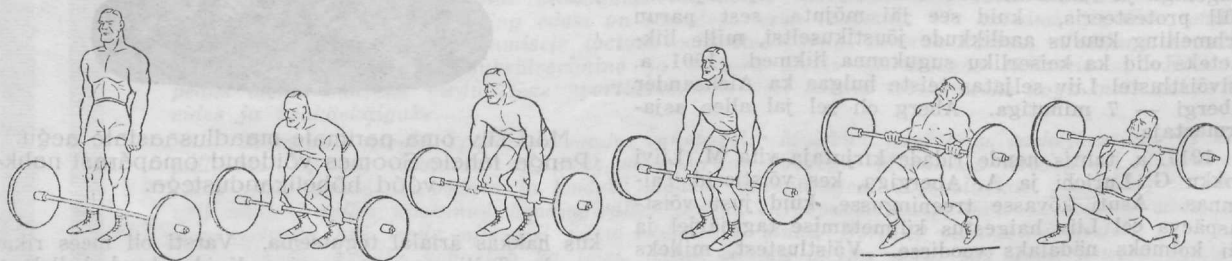
A. Kangi maast rinnale võtmine.
B. Kangi rinnalt ülestõukamine väljasirutatud kätele.

A. Tõstekangi maast rinnale võtmine.

Määrus ütleb p. „A“ kohta:

Tõstekang peab tema algasendist rinnale viidama ühe liigutusega ja ilma peatusteta nii, et kang enne rinnale jõudmist ei puudutaks allpool rinda asetsevat kehaosi ja allaiste-asendis ei oleks kehvast kükitamist ega tahaviidud jala järkude kaupa eesoleva jala kõrvale toomist. Samuti ei tohi kang rinnal olles ölanukkidele toetuda.

Selgemaks arusaamiseks võime esimese võtte, s. o. tõstekangi maast

1. Algseis kangi juure asunult. Jala-sääred on 10–15 sm kangist eemal, umbes 20 sm laiuselt ja rööbiti kangiga.

2. Kangi haaramine rinnale võtmiseks. Haarata kangist umbes õlgade laiuselt ja sõrmedega klammerdamisel võtta sisse n.-n. võti. Käed on välja sirutatud. Keha on kallutatud rohkem ettepoole kui rebimise või surumise sooritamisel.

Peeatagu meeles veel seda, et juba püstiseisul (joon. 1) tuleb niivõrd kontsentreruda, et kangit juba pikku haaranult ja põlved kõverdanult ei hakataks enam tegema mingisuguseid enda kogumise või

hoovõtu liigutusi, nimelt mitmekordse jalgade sirutamise ja uuesti kõvendamise näol.

3. Kangi lahtirebimine põrandalt toimub jalgade ja selja sirutamise püsti-asendi poole, misjuures aga käed püsivad sirgetena.

4. Kangi tõusnult üle põlvede kõrguse algab käte ja selja tõmme, ühtlasi ettevalmistumine käär-hüppeks.

5. Koos käte ja selja tõmbega toimub jalgade viimine käär-hüppeks ja kangi keeramine rinna poole käte küünarvarre liigendite järsu pööramise. Momen-diks on tõstja mõlemad jalad õhus, kuid

hüpe ei tohi olla kõrge, vaid jalad liiguvad võimalikult lähemalt põrandale. Tõmme, käärhüpe ja kangi keeramine toimub üheaegse liigutusena välkkiirelt.

6. Keha on viidud kangi alla ja kang toetub rinnale. Kere on püstiasendis — väljasirutatud rinnaga. Üks jalg on põlvest kõverdatult liikunud algasendist labajala võrra ettepoole, kuna teine jalg on sirutatud taha varvastele, olles põlvest pingutatud, et vältida põranda puudutamist. Kangi raskus on rohkem eesoleval jalal. Saavutatakse tasakaal, et kohe, ilma peatuseta, tõusta allaiste-asendist püstiasendisse.

Kevad ja suvi – spordi tähe all!

Praktiline

Elegantne

Ainult tellimise peale

Daamide ja härrade räsepaäri

F-a Schwartz

Kullasepa 9, tel. 443-03

Järelmaks • Orderid

**Inglise uudised
kohale jõudnud**

rinnale võtmise liigutuste sooritamise jagada kuude peafaasi.

1. Algasend ja kangi haaramine.
2. Kangi maast lahtirebimine.
3. Seljatõmbega kangi ülespoole viimine.
4. Jalgade hüppega käärideks keha tõstekangile alla viimine.
5. Käte küünarvarreliigenditest järe su pöördega kangi rinnale viimine.
5. Tõstekangiga allaiste-asendist püstitõusmine.

1. Algasend ja kangi haaramine. Tõste esimese võtte sooritamisele asudes ligineda tõstekangile otsejoones keskkoha nii, et jalgasääred jääksid 10–15 sm kangist eemale. Asetada jalad umbes 20 sm laiusele nii, et jalgade vaheline kujutletav joon oleks rööbiti kangiga. Haarata õlgade laiuselt kangist mõlema käega kinni, misjuures neli sõrme oleks

pöördud ühele ja põial teisele poole kangi, ja tõstekang asetseks kindlalt peos. Järgmiselt kõverdada jalad põlvist ja keret painutada võimalikult ettepoole, misjuures käed peavad püsima täitsa sirgetena, s. o. väljasirutatutena.

Märkus: Suuremate raskuste tõstmisel on soovitatav tarvitada kangist kinnihoidmisel n. n. võtit, et kangi raskus sõrmi lahti ei rebiks.

2. Tõstekangi maast lahtirebimine.

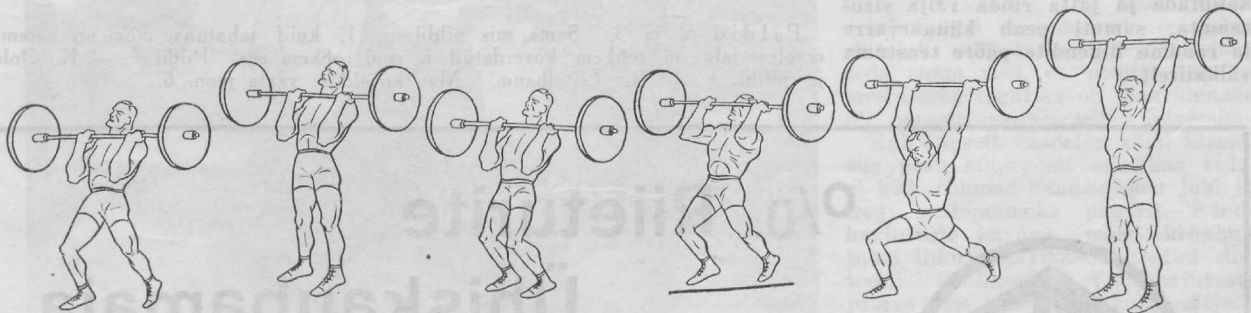
Tõstekangi maast lahtirebimine toimub jalgade ja selja sirutamisega püstasendisse, misjuures käed püsivad sirgetena. On kang jalgade sirgumise tagajärjel jõudnud üle põlvede kõrguse, peab kere olema veel painutatult ettepoole, sest järgnevalt toimub kohe käte ja selja tõmme kangi ülespoole viimiseks ja jalad hakkavad valmistuma hüpp-

peks, et viia keha tõstekangile alla. Selleks üks jalg liigub põlvest kõverdatult ette, teine väljasirutatult taha varvastele. Ettepoole viidud jalg peab liikuma vähemalt labajala võrra otsejoones edasi ja toetuma kogu jalatallale, mitte aga jääma varvastele seisma. Tahapoole väljasirutatud jalg liigub otsejoones ja põlvest pingutatult taha, et vältida põlvega pöranda puudutamist.

On kang jõudnud üle põlvede kõrguse, toimub üheaegselt kolm tähtsamat kangi rinnale võtmise peafaasi, mis on:

3. Seljatõmme.
4. Jalgade hüpe käärideks.
5. Käte küünarvarreliigendite järsk pööre kangiga rinna poole.

Tõstekangi jõudnult üle põlvede kõrguse, on kere kallutanud ettepoole. Siit peale teostub järsk selja ja käte tõmme, mille läbi kang lii-

7. Püstitõusmisel sirutatakse eesolev jalg sirgeks ja tuuakse teine jalg ilma peatuseta eesoleva jala kõrvale.

8. Tõstja on püstiasendisse tõusnud. Kang asub kogu raskusega rinnal, käsivarre lihased on pingevabad. Pea on kuklas. Jalad on õlgade laiusel üksteisest ja jalaninad pöördud otse ette. Vaade on suunatud üles.

9. Nüüd on järgnenud koos põlvede kõverdamisega keha viimine veidi taha ja allapoole, et saada suuremat hoogu kangi äratõukamiseks rinnalt.

10. Toimub käärhüpe, misjuures üks jalg liigub põlvest kõverdatult ettepoole

ja teine väljasirutatult taha. Mõlemad jalad on momendiks õhus. Üheaegselt hüppega sirutatakse käed ülespoole...

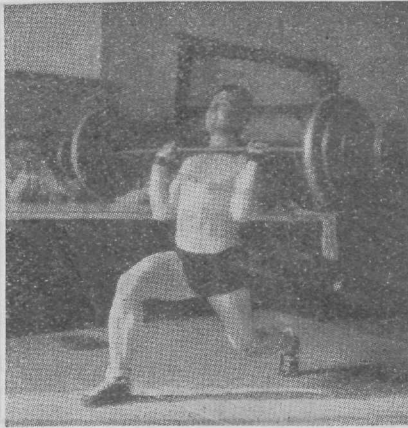
11. ... ja kangiraskus koos keharaskusega tuuakse eesolevale jalale, mille tõttu keha poeb kangi alla. Käed painduvad õlgadest tahapoole ja vaade on suunatud ette või maha.

12. Eesoleva jala väljasirutamisega ja tagaoleva jala toomisega eesoleva kõrvale tõustakse püstiasendisse. Jalgade vahe jääb umbes õlgade laiuks. Kang on täiesti väljasirutatud kätel ja hoitakse seal seni, kuni kohtunik annab märku kangi allalaskmiseks.

*

*Eesti Spordilehe
järgmine number
ilmub
Dõidupüha eel*

*

Pilt 1. K. Oole on võistlusel võtnud rinnale 137,5 kg, et järgnevalt tõusta püsti.

gub veelgi rohkem ülespoole. Samal ajal toimub välkkiire hüpe jalgade vahetusega, üks ette — teine taha, kääreks ja kogu keha ühes tõstekangiga on momendiks maast õhku tõusnud, kuid eesolev jalg ei või liig kõrgele tõusta, vaid peab pöranda ligidalt ette liikuma. Hüpega kääreks viiakse keha tõstekangi alla, mitte aga tõstekangi eest ära, nagu seda teevad noored. Kasutades selja ja käte tõmme ühes jalgade hüppe hooga pöörduvad käed kiirelt ühes kangiga küünarvarre liigenditest üles rinna poole ja kang asetsebki rinnal. Kangi rinnale jõudmisel kere on püstiseisus — väljasirutatud rinnaga. Pea on viidud kuklasse ja vaade suunatud otse üles. Kangi rinnale jõudmise momendil ei tohi keret ette kallutada ja jätta rinda välja sirutamata, samuti peab küünarvarre ja randme liigendite pööre teostuma välkkiirelt.

Tõstekangi rinnal hoidmisel allaiste-asendis on kere raskus ühes kangiraskusega asetatud rohkem eesolevale jalale.

Märkus: Tõstekangi maast rinnale võtmise liikumise tee peab kujutama meile sirgjoont ja tõstekang peab liikuma võrdlemisi keha ligidalt läbi.

6. Tõstekangiga allaiste-asendist püstitõusmine.

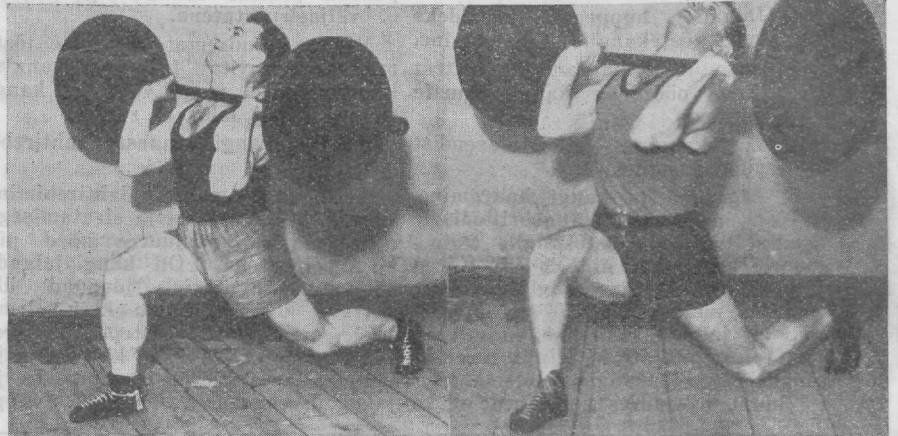
On tõstekangiga allaiste-asendis keha tasakaal saavutatud, siis toimub kohe püstitõusmine. Selleks sirutatakse eesolev jalg püstiseisu ja taha väljaviidud jalg tuuakse peatusteta eesoleva jala kõrvale, nii et jalgadel jääks õlgade laiune vahe.

B. Tõstekangi rinnalt ülestõukamine väljasirutatud kätele.

Määrus ütleb p. „B“ kohta: Tõstekangi rinnalt ülestõukamine peab toimuma ühe liigutusega, ilma peatusteta, järelsurumiseta ja käte kõverdumiseta.

P. „B“ teostamise nõuded on:

On tõstekangiga allaiste-asendist püsti tõustud, toetub kang kogu oma raskusega täiesti rinnale. Käsi varre lihased on lõdvestatud seisundis ja sõrmed pigistavad-hoiavad kangi kõvasti kinni. Jalad on õlgade laiusel üksteisest ja jalgainad on pöördud otse ette. Vaade on suunatud üles. Kangi ülestõukamiseks jalad veidi kõverduvad põlvest, mille läbi keha vajub natuke allapoole, suurema hoo saamiseks kangi rinnalt lahti tõukamiseks. Järgnevalt teostub hüpe käärideks, misjuures üks jalg liigub põlvest veidi kõverdatult ette, teine väljasirutatult taha. Samal ajal sirutuvad ühes kangiga käed üles välja ja keharaskus ühes kangi raskusega on toodud eesolevale jalale, mille tõttu keha poeb kangi alla. Käed painutatakse õlgadest taha poole ja vaade on suunatud otse ette või maha, kunagi mitte aga üles.

Pildid 2 ja 3. Sama, mis pildil nr. 1, kuid tabatuna moment varem: eesolev jalg on rohkem kõverdatud ja rind rohkem ees. Pildil 2 — K. Oole ja pildil 3 — R. Teitelbaum. Muu kirjeldus: vaata joon. 6.

o/ü. Riieturite Ühiskaubamaja

Tallinn, S. Karja 19, telefon 455-77

Tartu, Aleksandri t. 5, telef. 16-20

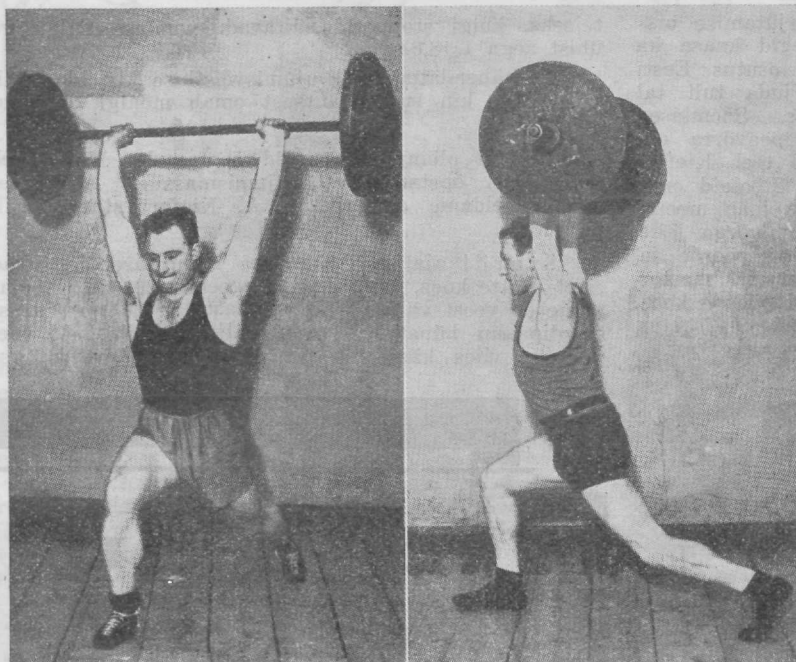
Suvehooajaks kohale jõudnud

**daamide ja härrade mantli, kostüümi-
ja ülikonnariiete uudismustrid**

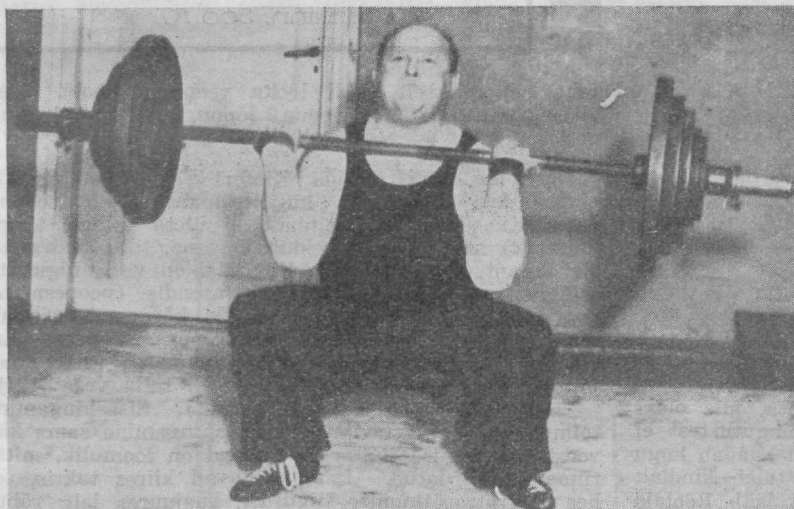
tuntumatest kodumaa ja inglise vabrikutest

Edukad rühmvõimlemise esivõistlused

Eesti esimesi rühmvõimlemise päeval peeti Tallinnas, võib pidada esivõistlusi, mis kahel esimesel mai-õnnestunuiks täiel rindel. Nagu iga

Pildid 4 ja 5. Ülestõukamine, vaata (R. Teitelbaum). Muu kirjeldus vaadatauna eest (K. Oole) ja külje pealt joon. 11.

Pilt 6. Sama faas, mis toodud pildidel 1—3, kuid A. Luhaääre sooritatuna saksa-stiilis. Allaiste-asend kangile mitte jalgade kääriseis, vaid

nende asetsemisel üksteise kõrval, misjuures jalgu ühendav mõeldav joon on rööbiti kangi teljega.

Kangi ülestõukamine peab toimuma otse üles, kuid mitte ette.

On tõstekang tõugatud üles väljasirutatud kätele ja keha tasakaal saavutatud, sirutatakse eesolev jalg püstseisu ja tahaviidud jalg tuuakse

kohe ilma peatusteta eesoleva jala kõrvale, õlgade laiusele üksteisest. Tõstekang lastakse alla kohtuniku märguande järele, esiti rinnale ja siis maha.

uue asjaga, tuli Eesti Võimlejate Liidul ürituse teostamisel võita palju raskusi. Erilisi eeskujusid teistest riikidest ka ei olnud võtta, sest meile lähedasemates maades, nagu Soomes ja Rootsis, kas üldse pole võistlusvõimlemist või korraldatakse neid ainult osaliselt (rühmvõimlemine riistadel).

Kõike tuli organiseerida algusest peale, kõige pealt juba rühmi. Et leida rohkem osavõtjaid, tuli lasta ka linnu startida B klassis, kuigi alul selle kohta tehti teissugune otsus. Kokku oli üles antud 36 rühma, kuid hiljem paljud loobusid, mille tõttu starti ilmus ainult 20 rühma. Sedagi arvu tuleb esimeste esivõistluste kohta pidada täiesti rahuldavaks. Naised jagunesid kahte klassi, kuna mehi startis ainult B klassis (A klassi kava osutus liig raskeks).

Kohtade jagunemise kohta naiste A klassis võib ütelda, et tagajärjed mõjuvad edaspidise arengu ja võistluste populariseerimise sihis arvatavasti soodustavalt, sest peale meistrivõistluse läks siin provintsi veel kolmas koht, kuna Tallinn leppis ainult teise kohaga.

Kahtlemata said kannatada B klassis esinenud maarühmad, kellel tuli startida linnarühmadega ühises klassis. Rõõmustavana peab siiski märkima, et maarühmad esinesid siiski võimakalt, vaatamata neile töörasele, mida tingivad juba maaolud. Oma kindla esinemisega nad näitasid, et edaspidi tuleb maarühmad arvata omaette klassi, kus nende märksa raskemad töötingimused tuleksid enam-vähem õiglaslikumale hindamisele. Et seda peetud esivõistlustel ei suudetud veel teha, ei tohiks mõjuda negatiivselt asjale, seda enam veel, et positiivseks ja meeldivaks teguriks oli maarühmade üle ootuste heatasemeline esinemine.

Kui üldiselt vaadelda kõiki klasse, siis peab kõigepealt märkima seda, et kõik rühmad kandsid oma juhi ja isegi saatemuusika pitserit. Sundharjutuste kavaga meie kehakultuuri liikumine rikastus teatud süsteemi kindlusega. Vabaharjutuste juures võis aga siiski, kuigi seejuures rõõmustavalt vähe, märgata otsimist ja enese veel mitte leidmist. Selle mõju tulevikule tahab aga olla väga minimaalne.

Võistluste korraldajad ja võimlemisliikumise juhid juba võistluste eel märkisid vaba ja isikupärase loomingu säilitamise tarvidust, mida oma ülesehituselt täiel määral võimaldas ka kava. Peame toimetuse poolt õigeks selle joone pidamist ka edaspidi. Vastasel korral võiks karta meie noore ja alles esimese tuleproovi läbi teinud rühmvõimlemise tardumist kivinevatesse vormidesse.

Adolph Kieferi pöörded selili-ujumises

A. Havist.

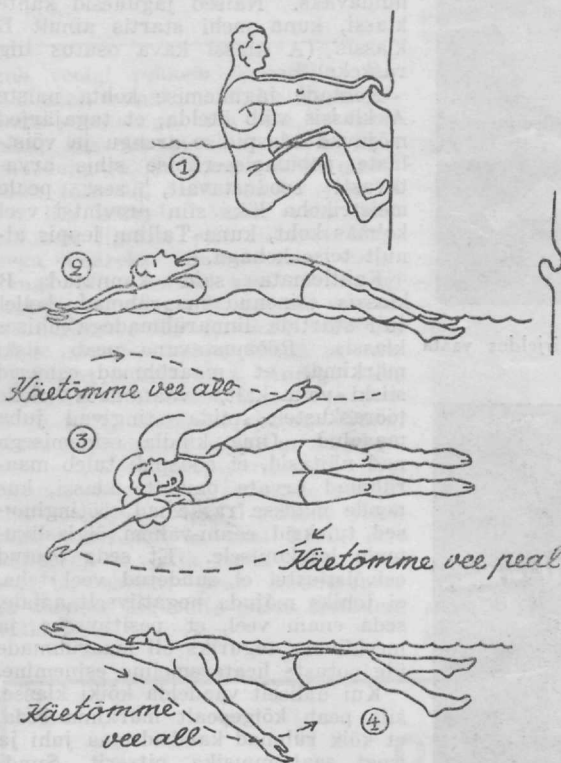
Eesti ujudad, kes täiendamise ja harjutamise otsustarbel viibisid talvel Helsingis, tegid kaasa ka Uimahallis peetud võistlused. Nendel osutus Eesti edukaimaks esindajaks B. Roolaid. Ujuda tuli tal 100 m selili — 25-meetrilises basseinis. Soomlased kirjutavad: „Pärast starti oli Roolaid peavõrra ees kuni 25 m pöördeni. Soomlane Niemelä teeb Kieferi pööret ja jõuab Roolaidist meetri ette. Roolaid oma stiili puhtusega ja vähese pingutusega võidab meetri tagasi alles 50 m pöördel, olles siis soomlasega jälle ühel joonel. Soomlane teeb jälle Kieferi pöördet ja jõuab meetri ette. Roolaidil õnnestub uuesti meeter tagasi võita ja 75 m pöördel teeb jällegi pöördet koos soomlasega. Kieferi pööre... ja Niemelä on meeter

teiseks, kuigi stopperid näitavad soomlase Orlamoga ühist aega 1:18,6.“

Ülaltähendatud selili-ujumisevõistluse kirjeldus näitab meile, kui suurt tähtsust omab mõnigi olümpia-uudis.

Berliini olümpia on meid õpetanud! Meil tuleb seda edasi õpetada Eesti ujumismassile. Alljärgnevalt kirjeldame ameeriklase A. Kieferi starti, stiili ja pööret.

Stardi ajal on keha vees istumisasendis. Jalad ei ole mitte koos, vaid üksteisest eemal 20 sm. Kaenlaalune on veest väljas — veepinnast 15—20 sm. Pärast stardipauku hüpatakse veest välja, paralleelselt veepinnale, viies käed üle pea, kusjuures kõverdatakse

ees... Veel püüab Roolaid tagasi võita, mis oleks vast võimalik, kui väsimus eelmistest pingutustest ei annaks end tunda. Seda pinevat võistlust saadab kogu pealtvaatajaskonna kisa, kuni Niemelä tuleb kindlalt võitjaks — ajaga 1:16,5. Silmnähtavalt jääb Roolaid

Veega fäidetavaid malm

TENNISRULLE

Vastavalt rahvusvahelise
tennisliidu normidele

VALMISTAB

AIVAZ

Tallinn, Soo 27

keha silmapilkselt veidi looka veepinna poole. Vee all ei tule oodata liuglemise lõppu, vaid ujumine algab kohe.

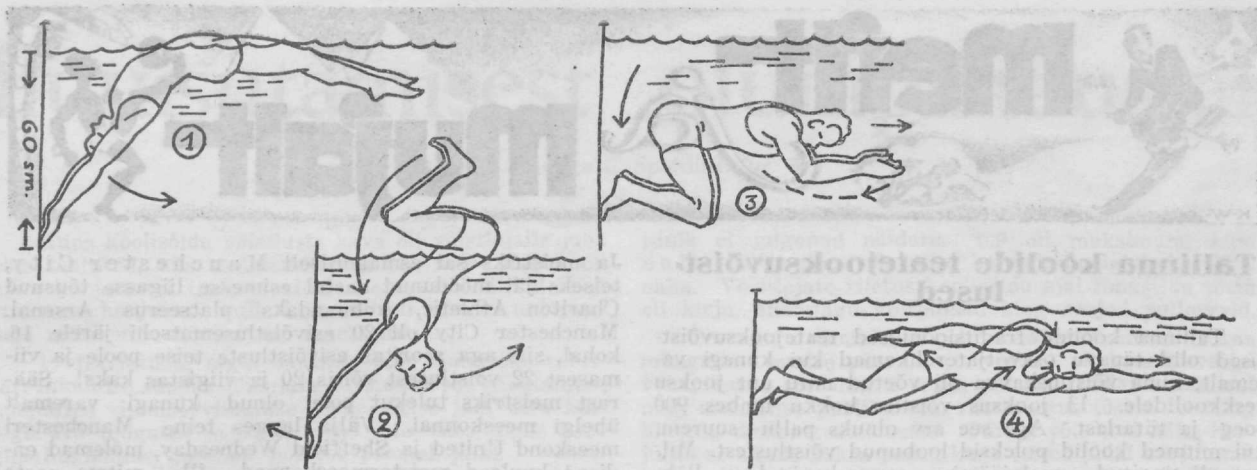
Stiil. Kui jälgida Kieferi seliliujumist, siis näeme käe etteviimist küljelt, paralleelselt veepinnale. Käe kõrgus veepinnalt ei ületa mingil tingimusel 25 sm. Käsi sukeldub lõdvana, täiesti sirgana, öla tagant, küljelt vette. Kui käsi on vees, liigub ta esialgu veepinnale paralleelses asendis (peopesa on risti veepinnale), kuid siis õlanuki kõrgemale tõstmisega endisest asendist võimaldab peaaegu vees märkamatu liigutus minna käel sügavamasse vette (seejuures tõmbava käe õlanukk ei tohi tulla veest välja — sellega hoitakse keha kõikumist). Sissehingamine toimub ühe käe etteviimisel; väljahingamine sama käe veest läbistamise ajal. Pea asend on loomulik, mitte rinnale kõverdatud. Jalad töötavad kiires taktis, tehes jalgrattasõtkumise liigutusi, kusjuures jalg rõhu-

Esivõistluste tulemused olid järgmised:

Naiste A klass: 1. ja Eesti meister Pärnu Kalev prl. Elsa Putnini juhatusel. Rühma koosseisu kuulusid: Herta Pärn, Johanna Steinberg, Leida Laurits, Linda Posti, Elli Meimer, Eugenie Mölder, Antonina Mölder, Salme Kalvet ja Alla Selge. Esinemist hinnati 245,6 punktiga. 2. ÜENÜTO prl.

Emma Tõkke juhatusel — 242,7 p. 3. Pärnu Vaprus — 221,7 p. 4. Võru ühisgümnaasium — 215,6 p. 5. Tallinna Makkabi — 197,2 p. 6. Narva Võitleja — 183,6 p. **Naiste B klass:** 1. ja Eesti meister ÜENÜTO 127,4 punktiga. 2. Wiljandi naiskodikaitse — 125,5 p. 3. Narva Võitleja — 108,2 p. 4. Vigala Tulet. Ühingu spordiring — 106,8 p. Startis 10 rühma.

Meeste B klass: 1. ja Eesti meister sp.-üh. 1. jalaväerügement 156,2 punktiga. Justus Neeme juhatusel. Meisterrühma koosseisu kuulusid: S. Lada, K. Kostandi, H. Kabral, V. Susi, F. Erbsen, S. Emeljanov, R. Arro, R. Stalberg ja H. Glasen. 2. Võru ühisgümnaasium — 153,9 p. 3. Tallinna Makkabi — 138,6 p. 4. Käosalu ÜENÜ — 115,2 p.

Kieferi pööre selili-ujumises

takse alt üles — veepinnale. Jalgade töö ei sõltu käte tööst.

Mõned ujumis-asjatundjad väidavad, et Kiefer oma saavutused on rajanud kiirele selilipöördel. Olümpial võis tema selilipöörete edu selgelt märgata. Vandeweghe, Kiyakawa ja Kiefer tegid ühel ajal pöördel — kaks esimest vanas stiilis, kuid Kiefer oma uut. Tagajärg oli selgelt nähtav. Kieferil oli poolteist meetrit edumaad pärast pöört. Stopperid näitasid lõppresultaatidena: 1. A. Kiefer (USA) 1.05,9 (olümpiarekord); 2. A. Vandeweghe (USA) 1.07,7; 3. M. Kiyakawa (Jaapan) 1.08,4.

Pööre. Kieferi pöördel paremus seisab minimaalses takistuses ja suures kiiruses. Suure kiirusega ujutakse pöördeseina poole (keha hoogu ei vähendata, vaid kasutatakse sukeldumiseks). Üks meetrit enne seinat sukeldutakse, üks käsi ees, vee alla, seejuures kõverdatakse (hästi tugevasti) rinna ja kõhu kohalt (1). Maksimaalne look saavutatud, visa-

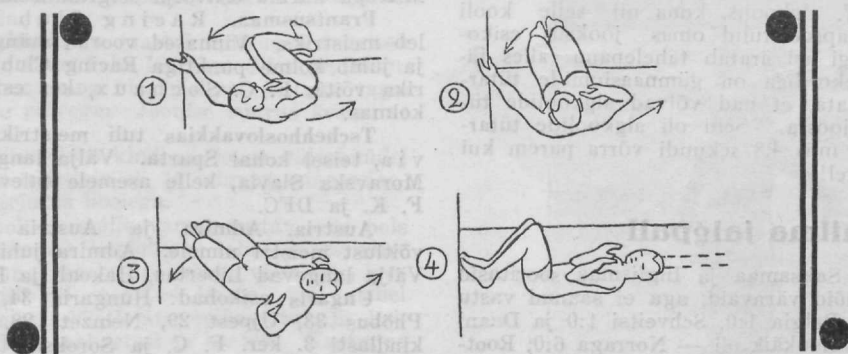
takse kiirelt kõverdatud jalad seinat poole (2). Jalga viskamine toimub läbi õhu. Kuna teame, et vana pöördeliikumise toimub jalgade viimine seinat juurde vee all ühes täieliku kehahoo murdumisega, siis need kaks kiirust halvavat tegurit puuduvad uuel pöördel. Pärast seda ollakse vee all juba kõhuli asendis (3). Selles asendis toimub äratõuge koos keha pöördumisega selili (4), misjuures pöördel peab toimuma siis, kui jalad on veel vastu seinat. Enne sukeldumist hingatakse sisse käe etteviimisel.

Treeningu suurus. Kord küsitud Kieferilt, mida ta iga päev kõige rohkem teeb. Kiefer vastas: „Ujun selili“. Kui edasi küsiti, palju ta päevas ujub, vastas mees lühidalt: „Kolm miili.“

Kas ka meie seliliujud treenivad päevas nii palju?

Muide: liginevaks välisloojaks on Kieferi stiili ja pöördel juba treeninud meie andekamad seliliujud vennad Roolaiud ja A. Sauer.

Pööre seliliujumises Eestis kehtivate määruste järgi

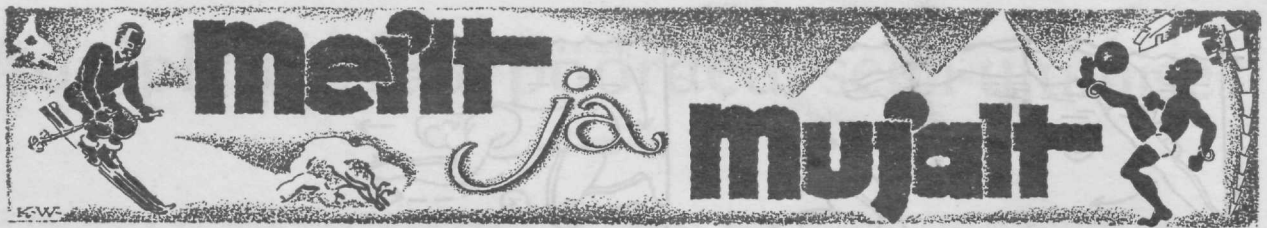

Eesti veesporti määruste kohaselt peab pöördel ja finischil käed puudutama seinat pealpool veepinda. Eestis takistab see määrus ülalkirjeldatud pöördel sooritamist. Sellest saame üle, kui teeme Kieferi pöördel väikese muudatusega. Selle variandi põhimõte on sama, mis Kieferi pöördelgi. Vahe on ainult selles, et käsi puudutab pöördeseina pealpool

veepinda ja pöördel ei tehta vertikaalselt, vaid horisontaalselt veepinnale. Püüan lühidalt kirjeldada pöördel varianti.

Ajal, millal käsi puudutab peopesaga pöördeseina, vajutatakse olad veepinnalt sügavamale. Ühtlasi tõmmatakse kokkusurutud põlved rinna kohale (jalad tulevad veest välja) (1.) ja antakse eesoleva käega sa-

ma käe küljele tõuke (seejuures keha pöördub nii, et rind on paralleelne veepinnale). Pöörates viime jalad vee kohal, külje pealt seinat poole (2.) Kui jalad puudutavad seinat, siis on käed juba viidud rinna (peopesad veepinna poole) (3.), kiire jalgade tõukega viiakse käed ette paralleelselt veepinnale.

Tallinna koolide teatejooksuvõistlused

Tallinna koolide traditsioonilised teatejooksuvõistlused olid tänava osavõtjaterohkemad kui kunagi varemalt, kuna võistluskavva oli võetud mitu uut jooksu keskkoolidele. 13 jooksus võistles kokku umbes 900 poeg- ja tütarlast. Aga see arv oluks palju suurem, kui mitmed koolid poleksid loobunud võistlustest. Millest oli tingitud eemalejäämine, on raske ütelda. Põhjusena ei saa tulla arvesse õpilaste arvu vähesus, kuna just väiksema õpilaste-arvuga koolidele olidki kavva võetud pendelteatejooksud 10×100 ja 10×60 m.

Kuigi võistlustel püstitati ainult kaks uut rekordi — 17. algkooli poeglaste poolt 20×60 m teatejooksus ajaga 2.53,1 (end. 2.58,5) ja Vene gümn. tütarlaste poolt 20×60 m teatejooksus gümnasiumide tütarlastele ajaga 3.05,8 (end. 3.10,8), võib võistlustulemusi pidada siiski täiesti rahuldavaks. Pealegi paljudes jooksudes saavutasid esimeseks tulnud mees- ja naiskonnad aegu, mis ainult sekundi-paari võrra halvemad rekordidest. Loomulikult mõjus tehnilistele tulemustele halvendavalt ka vihm, mis sadanuna umbes pool tundi enne võistluste algust, muutis muru libedaks. Siiski kukkumisi ette ei tulnud — seda enam aga teatepulga pillamisi, pendelteatejooksudes nii tavalist nähet.

Üksikutel aladel võitjateks: 2×100 m gümnasiumide poeglastele Gustav Adolphi gümn. 4.20,0; 20×100 m keskkoolide poeglastele J. Vestholmi gümn. 4.24,8; 10×100 m gümn. poeglastele Prantsuse lütseum 2.13,4; 10×100 m keskkoolide poegl. Saksa keskkool 2.15,3; 20×60 m alg. poegl. 17. algk. 2.33,5; 10×400 m gümn. poegl. Poeglaste gümn. 9.41,4; 10×60 m alg. poegl. 18. algk. 1.36,9; 20×60 m algk. tütarl. 3.06,8; 10×60 m algk. tütarl. 10. alg. 1.35,4; 20×60 m gümn. tütarl. Vene gümn. 3.05,8; 20×60 m keskkoolide tütarl. 2. tütarl. keskkool 3.08,9; 1000 m meeskonnajooks keskkoolide poegl. — Gustav Adolphi gümn.; meeskonnajooks 1500 m gümn. poegl. — Tööstuskool.

Nagu ülaltoodust näha, on pealinna algkoolidest parimad jooksjad 17. algkoolis, kuna nii selle kooli poisid kui ka tütarlapsed tulid omas jooksus esikohale. Ja veel teinegi asi äratub tähelepanu: alles tänavu parandatud rekordiga on gümnasiumide tütarlapsed suutnud näidata, et nad võivad algkoolide tütarlastest kiiremini joosta. Seni oli algkoolide tütarlastel rekord 20×60 m-is 4,8 sekundi võrra parem kui keskkoolide tütarlastel!

Maailma jalgpall

Maavõistlused. Saksamaa ja Inglismaa sooritasid kolm maavõistlust, löid värvavaid, aga ei saanud vastu ühtki. Saksa võitis Belgia 1:0, Schweitsi 1:0 ja Daani 8:0 (!). Inglismaa võidukäik oli — Norraga 6:0, Rootsigi 4:0, Soomega 8:0. Hollandi võitis Belgia 1:0, Schweitsi võitis Belgia 2:1. Austria mängis Schotiga 1:1, Tšehhoslovakkia võitis Schoti 3:1, Jugoslaavia — Ungari A meeskondade vaheline matsch jäi 1:1, B matschi võitis Jugoslaavia 3:0.

Inglismaa. Hooaeg lõppes uudistega: esmakordselt võitis karika Sunderland finaali võiduga 3:1 Preston North Endi üle, kusjuures Preston lõi esimese värava. See finaali oli ajalooline, sest võistlusel viibis niihästi kuningas kui ka kuninganna.

Ja meistriks sai esmakordselt Manchester City, teiseks jäi möödunud aastal esimesse liigasse tõusnud Charlton Athletic, kolmandaks platseerus Arsenal. Manchester City oli 20 esivõistlusematschi järele 16. kohal, siis aga sooritas esivõistluste teise poole ja viimastest 22 võistlusest võitis 20 ja viigistas kaks! Säärast meistriks tulekut pole olnud kunagi varemalt ühelgi meeskonnal. Välja langes teine Manchesteri meeskond United ja Sheffield Wednesday, mõlemad endised kuulsad meistermeeskonnad. Üle mitme aasta tuleval aastal kohtavad siis jälle kaks kuulsust teises liigas ühest linnast: Sheffield Wednesday ja United. Teisest liigast tõusid Leicester City ja Blackpool. Esimesel oli algus nõrk, kuid lõpp hea. Jõudis ühe punktiga ette Blackpoolist, kes väsis lõpuks. Esivõistluste keskes Blackpool oli kord sel ajal teist kohta hoidnud Plymouth Argyle'ist ette jõudnud juba 9 punkti! Kolmandast liigast tõusis lounagrupist Luton Town ja põhjagrupist Stockport County. Tagasi langesid Bradford City ja Doncaster Rovers.

Schotimaa. Liigameistriks tuli Glasgow Rangers ja karika võitis Celtic, millega vahetusid osad, sest möödunud aastal nad võitsid vastupidiselt. Schoti esimeses liigas on veel eriti tugevad ja lähemal ajal oodatavad meistripretendendid Aberdeen ja Heart of Midlothian.

Saksamaa. Esivõistluste poolfinaalidesse kvalifitseerusid Hamburger Sportverein, 1. F. C. Nürnberg ja Schalke 04, kuna ühe grupi osavõtja pole veel kindel.

Saksa rahvusmeeskonna variatsiooni-koosseisud võistluses Inglise meistri Manchester Cityga on saavutanud kaks viiki ja ühe võidu 3:2. Seevastu F. C. Brentford oli Saksamaa turneel edukam. Ta võitis HSV 3:0, Hertha-BSC 4:0 ja mängis 1. F. C. Nürnbergiga 2:2.

Itaalia. Bologna tuli meistriks, kuigi mängida on veel kaks vooru. Teisel kohal on F. C. Torino ja kolmandal Lazio Rooma, kuid nad ei suuda enam püüda meistrit. Juventus ja F. C. Milano võistlevad neljanda Mitropa karika osavõtja selgitamiseks.

Prantsusmaa. Racing Club Marseille tuli meistriks. Viimased voorud mängis edukalt maha ja juhib kolme punktiga Racing Club Paris' ees. Karika võitis F. C. Sochaux, kes esivõistluste tabelis kolmas.

Tšehhoslovakkias tuli meistriks Praha Slavia, teisel kohal Sparta. Välja langevad Uzhorod ja Moravska Slavia, kelle asemele tulevad vist Teplitzer F. K. ja DFC.

Austria. Admira ja Austria jätkavad kibedat võitlust meistri nimele. Admira juhib ühe punktiga. Välja langevad Libertas, Hakoah ja Pastsport.

Ungaris esikohad: Hungaria 34, Ferencvaros 34, Phöbus 33, Ujpest 29, Nemzeti 28. Välja kukuvad kindlasti 3. ker. F. C. ja Soroksar, ning üks kahest, kas Haladas või Kispest.

Briti 11! F. M. Carruthers on koostanud inglise meeskonna võimalikuks võistluseks kontinenti vastu: Dawson (Rangers, Schoti); Male (Arsenal, Ingl.) ja Barkas (Manchester City, Ingl.); Britton (Everton, Ingl.); Starling (Aston Villa, Wales); Brown (Rangers, Sch.); Matthewš (Stoke City, Ingl.); Doherty (Derby County, Iiri); Drake (Arsenal, Ingl.); Jones (Wolverhampton Wanderers, Wales) ja Bastin (Arsenal, Ingl.).

Iluuisutamisest olümpiataustal

(Järg — vaata E. Spordileht nr. 3)

Kuna koolisõidu võistluste kava oli võistlejaile juba ette teatatud, siis endastmõistetavalt võis võistlejaid näha harjutustel täitmas ainult kavas ettenähtud kuut raskemat harjutust, mille täitmisel oli mõndki uut pisa-sja näha, mis vääriks siin märkimist.

1) Harjutuste algul suurima hoo saamiseks tarvitati liikumise suunas sõidujala mitmekordset viibutamist, kusjuures viimase viibutuse juures teise jala uisu küljega ära tõugates ja käed pisut ette viies algas hoo-gus liuglemine paremal põlvest pehmel jalal.

2) Et suuremat tasakaalu ja kindlust saavutada, hoiti vabajalg põlvega välja keeratud sõidujala kontsa lähedal, keha ja käed pingutuseta.

3) Käed tõusid pingutuseta öla kõrguseni ainult silmuste täitmisel, milliseid sooritati pehme põlvega ja sulavate liigutustega.

4) Ölgade töö paistis eriti silma vastukolmikute, käänete ja vastukäänete juures, kus harjutuse lahenduse momendil olid hoiti sõidujoone suunas ja vabajalg sõidujala juures hästi ligi.

5) Jooniste suurus domineeris keskmine (7—8 m) ja kuju poolest ühetaoliste ringidena. Joonise platseerimiseks ja õige põiktelje saamiseks valiti soodsat kohta, kas paralleelselt barjäärile või rippuvatele lampidele.

6) Julge, pingutuseta, kõikumisteta sulav liuglemine ning puhta õige joonise kolmekordne katmine mõjus hästi hinnangule.

7) Harjutuse lõpul hädakorral sageli tarvitati hoo juuresaamiseks keha kallakut taga ja sirge vabajala ettetoomist.

8) Kääne ja vastukääne — kolmiku joonis on hästi sügav ning terava tipuga asub harjutuse põikteljel.

9) Kaheksa kahekordse kolmikuga tarvitab suurt alhoogu — kolmikud vabajalg juures sooritatakse kiiresti. Kolmikud asetsevad vastamisi külgedel ja lähtekohta punktiga jagavad ringi kolme võrdsesse ossa.

10) Silmuste täitmisel tempo aeglane. Silmused suured ja pikergused. Põiktelg läbibast nende keskpaiga. Siimuste üldkuju suurus 3—4 m. Vahetuskaar nurgata ning harilikult sügavam. Vabajalg liigub sõidujalast hästi ligidalt mööda.

11) Kaheksa klambriga (vastukolmikuga) tarvitab suurt alhoogu ning suurt keha kallakut. Klambril lahendusel keha sõidujoones ning üks käsi ees ja teine taga. Vahetuskaar pehme põlvega. Joonise suurus keskmine ja ringikujuline.

12) Et esinemine oleks kindlam ja et väljahüüdel kohe kohal olla, iga võistleja oli 10 minutit enne esinemist kohal ning harjutas hoolega.

Kuna Viini kool on meile varem tuttav, siis pole mõtet siin tuua lähemat harjutuste tehnilise täitmise kirjeldust. Märkimist väärib koolisõidu võistluste korraldus. Kunstliuväli oli jaotatud kolme ossa: ühel toimus võistlus, teisel võistlejate eelharjutus ja kolmandal valmistati jääd, puhastati ja kasteti. Kastmine toimus märja tekiga, millele jalastel asetsevast tünnist jooksis läbi aukudega torustiku alatasa vesi. Võistlus toimus muusikata. Publikut oli teatavatel kellaegadel rohkesti. Kohtunikud olid ühetaolistes viltides, soojalt kasukatesse riidetud, rihmal rippus nahktask mustade ja punaste numbritega, mustad täisnumbrite jaoks ja punased kümnendike jaoks. Igal kohtunikul oli seljal suur number, mida ta näitas, peakohtuniku vile järele selja pööramisega ning hinnangu numbreid käes hoides, protokollijale, kes kandis tagajärjed klaaskupi all olevasse protokoll. Täispunktide hinnangut 6 ükski koh-

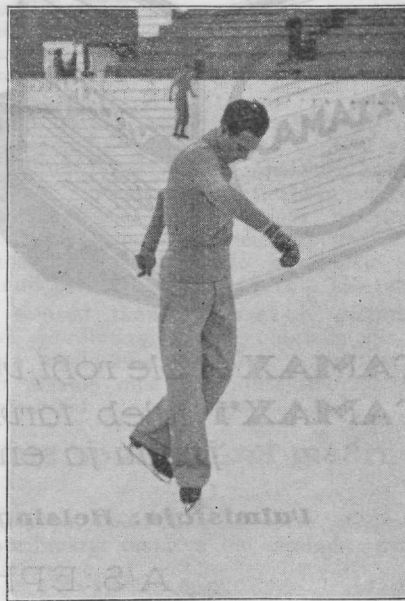
tunik ei julgenud näidata. 5,9 oli maksimum, kuid nulli (täitmata) võis mitu korda mõnelgi kohtunikul näha. Võistlejate riietus koolisõidu ajal ilmastiku tõttu oli kirju, enamjagu golfpüksid ning soojad pulloverid.

Treeningu võimalused polnud kõige paremad. Kuna mängude avamise päevani (6. veebr.) oli kunstliuväljal võimaldatud treening 2 korda päevas kindlatel tundidel ning maksulise publiku ees, siis muutus tõsine treening lihtsaks demonstratsiooniks. Pärast võis seal näha harjutamas ainult Saksa paari, kuna teised pidid harjutama teistel liuväljadel. Viimaseid peale meie paari Hiiop-Michelsoni kasutasid intensiivselt Itaalia paar, Kanada 2 paari, Inglise ja Läti paarid. Viini ja Ungari paarid tulid ainult mõneks hetkeks harjutama ning harjutasid ainult teatavat osa oma kavast. Läti paar, kellel varem oli palju akrobaatlikke numbreid, olid sunnitud nüüd oma sõitu ümber õppima.

Uuem paarissõit nõudis paaridelt täpset koostööd, hoogu, mitmekesisust, vähem tantsu ja tõsteid, misjuures akrobaatlikud võtted jäid hindamata.

Meie paari treening toimus paari tagasihoidlikult peagu iga päev. Kuna kava oli varem reeglite kohaselt koostatud, tuli treeningutel harjutada ainult koostööd ning täiendada üleminekuid. Asjaolu, et Läti paar polnud kuigi heas vormis, andis meie paari tööle uut hoogu. Võistlustel võisime tähele panna, et meie paari kava sisu hinnati kõrgemalt Läti paari kavast, kuid täitmine meie paari ebaõnne tõttu oli Läti paaril parem ning lõpptulemuses Läti paar sai ainult $\frac{7}{10}$ punktiga paremuse, platseerudes meie paari ees. Tallinnas esinedes Läti paar jättis rohkem lootusi, ning näitas paremat klassi kui Ga-Pa's.

Paarissõit on iluuisutamise suurim tõmbenumber, publik jälgib suurima naudinguga. Erinev teistest oli Kanada paar Garland-Sweatman, erinesid ilusate ja keeruliste tantsusammudega. Muusikataktis hõljudes tantsisid nad üle kogu liuvälja, kandes ette vahepeal mõned

Olümpiavõitja Karl Schäfer teemas figuure

paarissõidu numbrid. Publik oli vaimustatud, kuid kohunikud hindasid madalalt kui kerget kava. Endine Ungari maailmameistrite paar — Rotter-Szollas — platseerus oma pisut aeglase ning hingetu sõidu tõttu kolmandale kohale. Seekord nad ei saanud näidata akrobaatilist sõitu, millega löiganud loorbereid varem. Nende ette, esimesele ja teisele kohale, tõusid uued, peagu võrdsed tähed. Esimesena Saksa paar Maxie Herber ja Ernst Baier 11,5 punktiga ja teisena Viini paar ödevend Pausinid 11,4 punktiga. Sarnane järjekord on püsima jäänud ka tänavustel Euroopa-võistlustel.

Meeste vabasõidus võitis publiku poolehoidu eriti Baier, Saksa, oma artistliku ja bravuurse esinemisega, kuigi kava oli võrdlemisi lihtne. Samuti kontakti publikuga said Dunn ja Sharp, mõlemad pikad ja saledad, ilusate, arenenud kujudena. Viinlane Kaspar — hüpetekuningas — kandis ette järjest seeriade kaupa raskemaid (2½ tiiruga õhus) hüppeid, Pataky, Ungari, piruettide virtuoos, keerles kui veier vahelduvas, kord püsti, kord madalas, piruettis. Nikkanen, kes kooli- kui ka vabadosõidus omab veel palju Skandinaavia koolist, mõjus teistega võrreldes omapärasena. Kandis ette lihtsa kava pikkade poognate ning hõljuvate aeglase liigutustega ja jättis puhtale jääle suurepärase jäägraviüüri.

Et küllalt oli nähtud kõiksugu hüppeid ja piruette, siis põnevusega ootasin Schaeferi esinemist. Ta esines äärmiselt kergelt ja ettevaatlikult. 5 minuti pooksul täitis tema sisukama ning raskema kava. Kuna need rasked numbrid olid nii kergesti osavasti täidetud ning järgnesid üksteisele vahetpidamata, siis publik erilist aplausi näidata ei saanud. Alles siis, kui kava oli läbi, pääsis mõjule tormiline aplaus. Schaeferi sõit oli virtuooslik ning asjalik.

Naiste sõit on mitmekesisem ning selles on palju balletivõtteid ja poose. Eriti piruettid on efektsed.

Sonja seekord oli närvilisem, kuid löi siiski kontakti publikuga ning edasi suure kunstnikuna suure osavusega võitis kogu vaatlejaskonna südamed.

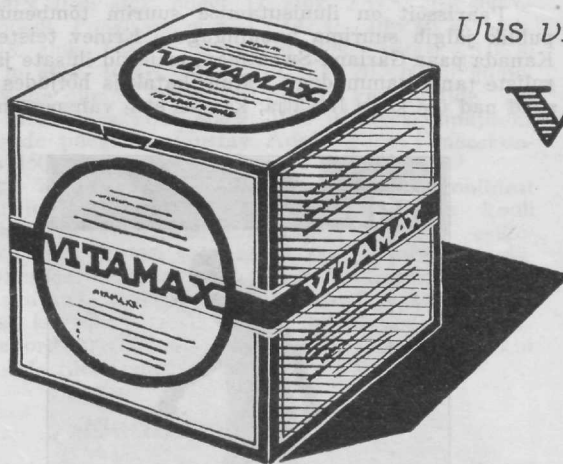
Colledge, praegune euroopameister ja Sonja suurim konkurent, täitis oma raske kava suure hooga ja kiirusega, kuid üksikud kohad jätsid soovida, puudus nagu viimane lihv. Meile tuntud Landbeck näitas seekord kahvatut sõitu, polnud justkui seda temperamenti, mis meie Tallinnas nägime. Hulten, Rootsi, näitas omapärast sõitu, mis mõjus ilusa tervikuna. Inada, Jaapan, täitis raske programmi, kuid kukkus kaks korda, millele publik ohkamisega kaasa tundis. Hästi mõjusid oma hea sõiduga Putsinger, Viin, ja oma kena kuju ja välimusega Hruha, Tšehhoslovakkia. Hulten, Rootsi, ja Dseguse, Läti, kasutasid rahvuskostüüme, kuid üldkujule see mõjus segavalt.

Kokku võttes võib märkida, et võistlejatel kindlat kava vabasõiduks polnud, vaid sõitja improviseeris oma sõitu tunnete, meeleolu ning kogemuste järgi. Püüti hüpped suurema hooga teha ning kõrgust saavutada — efekti luua. Pikad, aeglasel spiraalid on jäänud ülemineku- või puhkeobjektidena.

Hea sõitja peab olema hästi painduv, liigutustes vaba ning mõlemal jalal võrdselt arenenud, sooritama hüppeid ning piruette. Liuglemine peab sündima pehmelt ja sulavalt. Korrektnel riietus on tarvilik. Et viie-minutulist vabasõitu teha, selleks vaja füüsilist vastupanu, mida saab ainult järjekindla treeninguga. Heaks õppeabinõuks on kinofilm ehk foto — mida Saksa meister Baier ja jaapanlased ohtralt kasutasid. Film võimaldab kiiremini ära õppida mõnd hüpset, millele meister on aastaid pühendanud.

Kuna iluisklemine nõuab eriti intensiivset tööd, indu ja vastupanu ning energiat, siis meie noored peavad aegsasti tööle asuma, et pääseda rahvusvaheliste võistlustele.

E. Päsmel.

Uus vitamiinirikas toit

VITAMAX

loob energiat, kaotab
väsümuse, aitab kõr-
valdada seedimise-
korratusi ja annab
vastupanujõudu
haigustele

VITAMAX ei ole rofi, vaid loomulikke vitamiine sisaldav toit
VITAMAX'i tuleb tarvitada hommikeineks, et ammutada
jõudu ja energiat päevaseks tööks

Valmistaja: Helsingin Mylly- ja Kauppa O/Y. Helsinki

A/S. EPHAG - TALLINNAS

Poiste spordimärk

G. Kalkun, SKN üldjuht

Eesti spordiliikumine oma mitmesugustes väljendusvormides on propageerinud Eesti nime välismaailma ees. Sellega ei ole aga tehtud veel kõik. Meie poiste käes on kord panna alus veel suuremale, ühtlasi ka sisukamale spordiliikumise levikule. Alus, millest kujuneks Eesti noorsoo elulised traditsioonid ja õige ellu suhtumine ja mille mõju leiaks väärikat tunnustamist meie kodumaal ning ulatuks ka üle raja välismaale.

Inglismaa on pannud mõjuva aluse oma rahva spordimehelikule vaimule just noorsoo kehalise kasvatus kaudu. Meie vennasrahvas teisel pool lahte on õigustatult uhke oma Poiste Spordiliidule ja sadadesse tuhandetesse ulatuvale sportivate poiste arvule. Ühe sõnaga, näib, et iga maa lootuseks on terve sportiv noorsugu.

Nüüd on ka Eesti poistel oma spordiliikumist juhtiv keskus SKN, mis taotleb kindlaid põhimõtteid ja käsitlusviise noorsoo kehalises kasvatuses. SKN tahab näha oma eesmärkide taotlemisega, et sportiv poiss ei oleks enam tühipaljas logeleja, nagu seni väidetud, vaid uljas ja töös taibukas.

Poiste esimeseks suurürituseks oli 23.—30. maini korraldatud üleriiklik poiste spordimärgi propagandapäev. Haridusministeeriumi koolivalitsuse ja noorsoo osakonnas on spordimärgi levitamise mõtte noorsoole leidnud täielikku pooldamist. Kõik noorsoo-organisatsioonid avaldasid nõusolekut poiste spordimärgi katsevõistluste korraldamiseks üle maa. Ehkki spordimärgi katseid võib sooritada igal ajal, peab iga-aastane poiste spordimärgi propagandapäev osutama võimsaks hoolauaks poiste massiliseks siirdumiseks tervele spordile. Spordimärgi katsetele pääsmiseks on peamiseks nõudeks katsete sooritaja käitumine ja edasijõudmine koolis ning tema spordimehelikkus väljaspool kooli. Ülalnimetatud nõuetega arvestades tohiks väita, et poiste spordimärk peab ehitama tõelise spordimehelikkuse tunnusena poisi rinda. Kõik noorsootegeled, kelle kompetentsi kuulub spordimärgi väljaandmine, peaksid sellega tõsiselt arvestama, et spordimärk mitte ei kujuneks ainuüksi sportlike saavutuste tunnuks. Iga poiss, omandanud spordimärgi, olgu teadlik, et sellega koos laskuvad temale tõsised spordimehelikud kohused nii spordiväljal kui

ka tegelikus elus. Nii näiteks peab märgi sooritaja kui ka üldse SKN tegevusest osavõttev poiss teadma, et ta peab:

1. võistlema ja toimima kõikjal õiglaselt, püüdes teha kõige paremat, et võita, püüdes seda enam, mida halvemini tal läheb, ja võtma vastu kaotuse naeratava näoga;

2. mitte võistlema kuulsuse või auhindade, vaid mängu ja spordi enese pärast;

3. mitte tarvitama inetuid väljendusi, hoiduma suitsetamisest ning alkoholi tarvitamisest ja elama kõlblist elu;

4. pidama end üles kui aumees, olema viisakas ja tähelepanelik teiste vastu;

5. kasvatades tugevaks oma keha hoolitsemata oma vaimu ja mõistuse eest, teades, et edu võib ainult siis olla püsiv, kui inimene on arenenud mitmekülgset;

6. mitte jätma sportimise juures hooletusse oma kohuseid mujal, vaid on edukas ka kodus, koolis ja töös, näidates, et tubli sportija suudab olla ka edukas töömees.

Need on olulisemad nõuded, mida seab üles noorsoo spordiliikumine ja mille kättesaamiseks peab aitama kaasa iga poiss.

Et need nõuded kanduksid edasi ja saadaksid noort kogu tema elus, siis võib loota, et sport täidab täiel määral oma ülesande, kui õige kasvatusvahend.

Poiste spordimärgi igakordse propaganda-päeva korraldamise mõtteks on äratada igas terves poisis huvi spordi vastu, registreerides tema esialgseid võimeid.

Iga maakonna spordijuhtkonnale ja koolide kehalise kasvatus juhtidele on jäetud siin suured võimalused tõmmata kaasa suurem poiste mass, et kord jõuaksime vähegi lähemale meie vennasrahva Soome noorte spordiliikumise tasemele, kus poiste spordimärgi sooritanud poiste arvu loetakse üle 150 tuhande.

Kõik senised tunnused lasevad oletada poiste suurt huvi spordimärgi vastu. Näidaku siis nädal ise meie poiste tegelikkude sporditaset. See tase olgu aluseks, kust algame oma edaspidist noorsoo sportlikku ülesehitavat tööd.

Poiste spordimärgi määrsused

§ 1.

Eesti Spordi Keskliidu Noorte Organisatsiooni (SKN) spordimärgi otstarve on äratada poiste huvi spordi vastu.

§ 2.

Poiste spordimärk on kolmejärguline: I, II ja III järk.

§ 3.

Märgi võib saada iga poiss kuni kahekümne aastani (kaasaarvatult), kui sooritab vastavad märgikatsed üheaastase vaheajaga eelmiste katsete sooritamise eest. Poiss võib sooritada järgmise järgu katsed enne üheaastase vaheaja möödumist ainult oma õpetaja või kasvataja (noorteringi või ühingu juhi) kirjalikul loal. Selle kohta tuleb teha vastav märkus poisi nime kohale saavutuslehel, märkuse all.

Teise järgu katseid on lubatud sooritada 14-a. ja esimese järgu katseid 16-a. alates. Spordimärgi katseid võib sooritada 1. jaanuarist kuni 1. oktoobrini.

§ 4.

Märgi võivad saada ainult need alg-, kesk- ja kutsekoolide jne. õpilased, kelle koolitunnistusel on käitumine hinnatud väga heaks ja kelle edasijõudmine koolis ei jäta soovida, kui ka teised poisid väljaspool kooli, kes oma kasvataja (ringi-, rühmajuhi) teadete järgi on käitunud väga hästi.

§ 5.

Poiste spordimärgi katsed toimuvad märgikatses võistlustel.

§ 6.

Katsevõistluste järelevalvet seltsides teostab seltsi juhatuse poolt määratud asjatundja, koolides õpetaja.

Järelevaatajale määratakse asjatundja abi katsete juures, kus järelevalvaja üksi ei saa toime.

§ 7.

Tulemused märgitakse eriliste SKN poolt välja töötatud saavutuslehtedele. (I, II ja III järgu saavutuslehti võib saada 2 senti tükk SKN büroost Tallinn, Harju tän. 48—6.)

Täidetud saavutuslehed ühes vastava arvu märkide rahaga tuleb saata SKN büroosse, kus siis saadetakse välja vastav arv märke.

§ 8.

Tasu märgi eest:	I järgu märk	Kr. 0.35
	II „ „	„ 0.25
	III „ „	„ 0.20

§ 9.

Poiste spordimärk ei ole edasiantav.

§ 10.

Kadunud märgi asemele võib asjaomane lunastada uue märgi, esitades vastava tunnistuse märgikatsete sooritamise kohta ja tasudes märgi kahekordse hinna.

Märgikatsed on järgmised:

Kolmanda järgu katsed.

- 1) 60 meetri jooks 10,6 sek.
- 2) kõrgushüpe 1,10 m
- 3) rippes kehatõstmise kätega vaba võte 4 korda
- 4) pesapalliheide tugevama käega (palli kaal vähemalt 110 gr) 35 m

Teise järgu katsed.

- 1) 60 m jooks 9,8 sek.
- 2) 2 km murdmaajooks 10 min. või 1000 m jooks 4 „
- 3) kaugushüpe 380 m või kõrgushüpe 120 „
- 4) kuulitõuge tugevama käega (vähemalt 4-kg kuul, ring 2,13 m) 775 „ või odaheide tugevama käega (vähemalt 600-gr oda) 25 m

Esimese järgu katsed.

- 1) 100 m jooks 14 sek.
- 2) 3 km murdmaajooks 15 min. või 1000 m jooks 3,5 „
- 3) kaugushüpe hooga 475 m või kõrgushüpe hooga 135 „

Matusefaliitus

A. MELDORF

Tallinn, Sakala 28,
tel. 463-33

Soovitame hooajaks haurariste ja ristiplaate, vastupidavaid ja odava hinnaga.

Alafi saadaval ostuvalmeid puusärke

- 4) odavise tugevama käega (vähemalt 600-gr oda 35 m või kettaheide tugevama käega (vähemalt 1,5-kg ketas, ring 2,5) 25 „
- 5) teivashüpe 230 sm või 60 m tõkkejooks (tõkkes 91,4 sm) 12,4 sek.

Katsete sooritamise määrused.

1. Kõik katsed, kus maapinna kallak ja tuul võivad mõjutada tulemusi, sooritatakse tasasel pinnal või vastu kallakut ja nii, et tuul ei saa soodustada katsete tulemusi.

2. 60 meetri tõkkejooksus asetatakse igale jooksurajale 5 tõket kõrgusega 91,4. Lähtest esimese tõkeni on 13 m, järgmiste tõkete vahe 8 m. Viimasest tõkkest lõpuni on 15 m. Kõiges muus maksavad 110 m tõkkejooksu määrused.

3. Murdmaajooks sooritatakse vahelduval ja täpselt mõõdetud rajal, mille lõpu ja alguse võib aga märkida võistlusväljale. Jooksurada peab olema hästi märgitud.

4. Jooksude lähtemärk antakse jooksjate taga, kas pauguga või käteplaksutamisega. Lähetaja käsklused on: „kohtadele“, „valmis“, millele järgneb pauk või plaks. Käsklusel „kohtadele“ asuvad jooksjad koobastesse, käsklusel „valmis“, võtavad asendi, mis võimaldab kõige parema väljumise koobastest. Sellele järgneb 2 või rohkem sekundi pärast pauk või plaks. Kahe äpardunud lähte järele ei saa katsetav samal päeval sooritada uut jooksu.

5. Jooksuaja märkimiseks kasutatakse sekundikella, mis pannakse käima suitsu või käte kokkupuutumise hetkel, kui lähtemärguanne toimub käteplaksuga. Ajamärkija ei tarvitse kogu jooksu kestel jälgida jooksjaid, vaid ta läheb kohe lõpppunkti, ja kui jooksja selle läbib, paneb ta sekundikella seisma.

Tõstesporti kandepind laieneb

Korrespondents-võistluste mõjul on tänavune tõstesporti-hooaeg olnud eriti hoogus. Näib, et raskejõustikuliit on vajutanud õigele nupule, kuidas meie tõstesporti uuesti viia sellele rahvusvahelisele kõrgusele, millel ta oli läinud aastakümnel. On vähe-malt hajutatud kartus, et tõstesport on meil välja-suremisel. Tänavused korrespondents-võistlused on kangi juure toonud kuni 400 noort. Küllap sellest arvust võrsub ka ekstraklassi mehi, kui mitte nii pea, siis aastatega. On arvata, et korrespondents-võist-luste vilja saame näha vast 2—3 aasta pärast, kui aga osatakse praegu suure huviga kangi kallale ka-ranud noori edasi arendada ja anda neile lühvi tõus-miseks rahvusvahelisele tasemele.

Tänavu on suudetud pidada neljad korrespon-dents-võistlused, veebruarist kuni maini iga kuu ühed. Neist on võetud osa ja tõstetud kilogramme järg-miselt:

veebruaris	135 osavõtjat	38.255 kg
märtsis	316 „	66.655 „
aprillis	131 „	27.874,5 „
mais	345 „	71.700,5 „

Need arvud räägivad juba ise, sest igal juhul on nad ületanud lootused, mida korrespondents-võistlus-tele nende korraldamise mõtte kerkimisel juleti seada. Järgmine samm edasi peaks olema meeskondade esi-võistluste korraldamine, milline mõte liidus tegelikult juba üles võetud, kuid teostamist alles leidmata. Kor-respondents-võistlustel on seni startinud kuni 20 seltsi, misjuures osavõtjate arv igast seltsist on olnud 10 kuni 50. Kogu Eesti tuleks jagada kuni 5 ringkonda

ja korraldada siis ringkondlikud ja ringkondade vahe-lised meeskondade-võistlused.

Arvukamalt seni peetud korrespondents-võistlustel on esinenud neli järgmist organisatsiooni: Tartu ma-lev, Aru valla Haridusselts, Rõngu Koit ja Mõisaküla Ülo, kes peagu kõigil võistlustel on olnud esikohtadel ja oma maakonna nimel tõstnud suurima summa kilo-gramme. Eriti vääriwad märkimist Aru valla tõstjad. Spordi- ja hariduselu keskuseks Aru vallas on Padus-soo talu, mille omaniku August Jürgensoni juh-timisel harrastataksegi tõstmist. Talu asetseb loodus-likult ilusal kohal, mägede vahel.

Harjutused on läinud sügisest saadik. Talvel on Padussoo talu kohale sõidetud regedel. Kogu vallas on ainult 1000 elaniku ümber, kuid tõste-korrespon-dentsvõistlusteks on vald alati välja pannud üle 40 tõstja! Kohalik huvi on tõstesporti vastu nii suur, et isegi naised käivad vaatamas meeste treeningut ja võistlusi. Kõigist spordialadest harrastatakse Arus peamiselt ainult tõstmist. Arulased tahavad niivõrd spetsialiseeruda tõstmises, et paari aasta pärast Eesti rahvusmeeskonna moodustada üksnes oma valla tõst-jatest! Suur eesmärk, kuid mitte just kättesaamatu. Esialgu on vähemalt nii kaugele jõutud, et üksikuid arulasi on arvatud katsetamisele tulevate rahvusmees-konna kandidaatide hulka.

Aru vald on jõukas ja haritud koht. Ta asetseb Puhja kihelkonnas, Elva jaamast maha minnes umbes 12 km eemal. Aru valla tõstjad koos eelpool nime-tatud tõstesporti-organisatsioonidega on seni moo-dustanud korrespondentsvõistluste tugeva aluse.

6. Osavõtnud jooksja, kelle lähe on äpardunud, ei ei saa samal päeval enam osa võtta ka teise jooksu katsest.

7. Heidetes ja kaugushüppes on samal päeval lu-batud teha kolm katset. Kõrgus- ja teivashüppes on igal kõrgusel lubatud samal päeval teha 3 katset.

8. Hüpetes on hoovõtmise pikkus piiramata. Astub võistleja hoovõtul, ärähüppel või selle eel üle äratõuke-piiri või selle pikenduse, või puudutab kukkudes üks-kõik millise kehaosaga maapinda äratõuke-piiri ees, loetakse see mittemõõdetavaks katseks.

Äratõukepiiriks nimetatakse hüppaja maandumis-poolset pakuserva. Äratõukekohana kasutatakse mit-tevetruvat puupakku, mis on asetatud tasaselt maapinnale ja värvitud valgeks (on lubatud hüpet soori-tada ka ilma pakuta). Maandumine sünnib vähemalt 10 sm sügavuselt pehmeks tehtud maapinnale, mis ei ole hüppepakust madalam.

Hüpe mõõdetakse lähemast maandumismärgist, mille hüppaja on teinud äratõuke-piirile perpendiku-laarsel joonel ükskõik millise kehaosaga. Hüppeauk on tarvilise laiusega ja pikkusega.

9. Kõrgus- ja teivashüpe sooritatakse üle lati (mis asetseb külgpuudest 6 sm võrra väljaulatavil pulkadel). Mõõtmise toimub otse lati alt sirgjooneliselt perpendi-kulaarselt maapinnale.

10. Kuulitõukes kui ka ketta-, oda- ja palliheites võib ühel ja samal päeval teha kolm katset. Mitte-

mõõdetavaks katseks loetakse heide, kus heiteabinõu või heitja keha puudutab maad eespool heiteringi, ära-heite-piiri.

11. Kuulitõuge toimub 4-kg või raskema kuuliga 2,13 m suurusest ringist. Ring võib olla maha joonista-tud, mis juhul ei tohi sellele astuda. Ringil võib ees-pool olla 1,22 m pikkune, 10 sm kõrgune ja 11 sm laiune puust pakk, mida võib puudutada, kuid mille peale ei tohi astuda. Tulemused mõõdetakse mahakukkumise-jälje lähimast kohast mööda kõige lühemat ja sirgemat teed ringipiiri siseküljeni.

12. Kettaheide sooritatakse kettaga, mis peab kaa-luma vähemalt 1,5 kg.

13. Odavis kes peab oda olema vähemalt 230 sm pikkune ja 600 gr raskune. Heidetakse joone tagant, millele ei tohi astuda. Mõõdetakse ainult neid viskeid, kus odaots kõige esimesena puudutab maad. Mõõt-mine toimub odaotsa poolt jäetud jäljest perpendiku-laarselt heitepiirile või selle pikendusele.

14. Palliheites kasutatakse pesapalli, mille raskus vähemalt 110 gr. Heide sooritatakse joone tagant, hoo-võtu pikkus on piiramata. Mõõtmise toimub samuti kui odavis kes juures.

15. Rippes keha tõstmise sooritatakse vaba võt-tega. Lõug peab võtte juures tõusma üle kangi, redeli jne. Käte kõverdus peab algama igakord sirgelt.

16. Muus osas on maksvad Eesti Kergetõustiku-liidu määrused.

Veebruaris ja märtsis peetud korrespondents-võistlustest on kirjutatud E. Spordilehe varemates numbrites. Kolmandad korrespondents-võistlused peeti ühel ajal Eesti esivõistlustega, s. o. 11. aprillil, misjuures ka esivõistluste tagajärjed arvati korrespondents-võistluste hulka. Osavõtt kolmandatest võistlustest kujunes siiski kõige nigelamaks, milles süü langes aga võistluste mitte küllaldaselt varajase väljakuulutamise arvele. Mitmes kohas saadi võistluste tähtpäevast teada alles eelviimasel päeval. Sportbürool ju puudub propaganda- ja informbüroo.

Siiski startis kokku peagu samapalju osavõtjaid kui esimestel korrespondents-võistlustel. Nimelt 131 tõstjat, kes saavutasid 27.874,5 kg. Peagu ¾ osavõtjate arvust andis Tartumaa, misjuures Aru vald ükski pani välja peagu ¼ tõstjate üldarvust, nimelt 40 meest.

Startis 8 ringkonda, kelle vaheline paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

1. Tartumaa	81 osavõtjat	16.949,5 kg
2. Petserimaa	22 "	4.297,5 "
3. Tallinn	10 "	2.737,5 "
4. Pärnumaa	7 "	1.595,0 "
5. Tartu	4 "	1.020,0 "
6. Harjumaa	3 "	537,5 "
7. Virumaa	3 "	460,0 "
8. Järvamaa	1 "	277,5 "

Kokku 131 osavõtjat 27.874,5 kg

Esikohale tuli seega Tartumaa, seda tugevasti suurema ülekaaluga kui ta ise või Pärnumaa varemadel korrespondents-võistlustel.

Kaalude järgi kujunes paremusjärjestus järgmiseks:

Sulgkaal:	Suru- mine	Rebi- mine	Tõuka- mine	Kogu- summa
1. E. Lund, Tallinn	70	85	115	270
2. J. Täheväli, Tartumaa	70	72,5	95	237,5
3. A. Suigussaar, Tartumaa	72,5	70	90	237,5
4. J. Looaru, Tallinn	67,5	70	95	232,5
5. J. Veelman, Tallinn	65	67,5	90	222,5
6. E. Teder, Tartumaa	62,5	67,5	90	220
7. J. Rebane, Tartu	60	67,5	90	217,5
8. O. Mikk, Tartumaa	67,5	62,5	87,5	217,5
9. H. Mitt, Tartumaa	62,5	65	87,5	215
10. J. Proschkin, Virumaa	57,5	67,5	85	210
Kergekaal:				
1. P. Mürk, Tallinn	75	95	125	295
2. A. Söber, Tartumaa	75	82,5	112,5	270
3. A. Teder, Tallinn	70	80	112,5	262,5
4. A. Saal, Pärnumaa	75	77,5	107,5	260
5. J. Kuldsepp, Tartumaa	70	72,5	100	242,5
6. L. Hermelin, Petserimaa	67,5	65	85	217,5
7. H. Koger, Tartumaa	62,5	62,5	82,5	207,5
8. A. Pure, Tartumaa	57,5	67,5	80	205
9. K. Pillau, Tartumaa	65	65	75	205
10. P. Lepisto, Petserimaa	65	57,5	82,5	205
Keskkaal:				
1. L. Kukk, Tartu	82,5	90	122,5	295
2. A. Jürgenson, Tartumaa	85	85	115	285
3. R. Laane, Järvamaa	82,5	85	110	277,5
4. A. Tedreküll, Tallinn	75	77,5	102,5	255
5. K. Kenkman, Tartumaa	75	77,5	102,5	255
6. E. Lillsoo, Tallinn	80	75	100	255
7. A. Rähni, Tartu	72,5	70	100	242,5
8. V. Pärn, Tartumaa	72,5	72,5	97,5	242,5
9. A. Vabamäe, Tartumaa	65	72,5	97,5	235
10. V. Jaager, Tartumaa	62,5	72,5	95	230
Poolraskekaal:				
1. A. Mäll, Tallinn	87,5	87,5	122,5	297,5
2. J. Koger, Petserimaa	82,5	85	115	282,5
3. E. Jürgenson, Tartumaa	80	82,5	112,5	275
4. L. Pääbus, Tallinn	75	82,5	115	272,5
5. A. Salusoo, Petserimaa	75	82,5	115	272,5
6. F. Morrisson, Pärnumaa	75	77,5	112,5	265
7. L. Kivisäkk, Tartu	80	75	110	265
8. E. Kallas, Tartumaa	72,5	82,5	110	265
9. J. Luur, Pärnumaa	70	82,5	110	262,5
10. O. Tammoja, Tartumaa	75	80	105	260
Raskekaal:				
1. A. Luhaäär, Tallinn	112,5	112,5	150	375
2. K. Viire, Pärnumaa	87,5	95	125	307,5
3. E. Ivask, Tartumaa	85	85	110	280
4. P. Unt, Tartumaa	75	75	110	260
5. R. Ivask, Tartumaa	75	77,5	95	247,5
6. A. Tiideberg, Tartumaa	75	67,5	90	232,5
7. O. Rajamäe, Tartumaa	57,5	72,5	95	225
8. N. Popov, Tartumaa	70	70	85	225
9. A. Valgerist, Tartumaa	62,5	70	92,5	225
10. O. Rajamäe, Tartumaa	57,5	72,5	95	225

Neljandad korrespondents-võistlused peeti hooaja viimastena 9. mail. Osavõtjate arvult ja kogusummas tõstetud kilogrammide arvult kujunesid need rekordseteks. Läbilõikes tehnilised tagajärjed kiüll lan-gesid, kuid seda tuleb seletada rea päris algajate tõst-
jate juuretulekuga.

Maakondade paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

1. Tartumaa	109 osavõtjat	22.478,0 kg
2. Pärnumaa	66 "	14.485,0 "
3. Tallinn	36 "	7.673,0 "
4. Tartu	32 "	6.802,0 "
5. Valgamaa	24 "	5.148,5 "
6. Viljandimaa	23 "	4.115,0 "
7. Harjumaa	18 "	3.658,0 "
8. Petserimaa	17 "	3.431,0 "
9. Järvamaa	17 "	3.145,0 "
10. Virumaa	3 "	765,0 "

Kokku 345 osavõtjat 71.700,5 kg

Esikohale tuli kolmandat korda Tartumaa, millega ta lõplikult võitis hooaja parima maakonna ni-metuse. Seltside paremusjärjestus viimastel korres-pondents-võistlustel oli: 1. Rõngu Koit — 44 osavõtjat 9072,5 kg. 2. Aru valla HS — 41 osav. 8583 kg. 3. Tartu malev — 32 osav. 6802,5 kg. 4. Mõisaküla Ülo — 23 osav. 5175 kg. 5. K. L. Pala kompanii — 24 osav. 4822,5 kg. 6. K. L. Tarvastu malevkond — 23 osav. 4115 kg. Teistel oli vähem.

Kaalude järgi kujunes paremusjärjestus järg-miseks:

Sulgkaal:	Suru- mine	Rebi- mine	Tõuka- mine	Kogu- summa
1. V. Siirak, Tartumaa	80	85	105	270
2. R. Västrik, Pärnumaa	70	80	105	255
3. A. Suigussaar, Tartumaa	75	75	102,5	252,5
4. J. Täheväli, Tartumaa	67,5	75	100	242,5
5. J. Looaru, Tallinn	67,5	72,5	95	235
6. J. Västrik, Pärnumaa	70	70	90	230
7. J. Rebane, Tartu	65	70	92,5	227,5
8. K. Pill, Pärnumaa	65	70	90	225
9. F. Veelman, Tallinn	67,5	70	87,5	225
10. E. Teder, Tartumaa	62,5	67,5	90	220
Kergekaal:				
1. P. Mürk, Tallinn	80	100	120	300
2. E. Lund, Tallinn	80	90	120	290
3. A. Kliimak, Virumaa	85	90	110	285
4. A. Söber, Tartumaa	75	85	115	275
5. H. Saal, Pärnumaa	80	85	105	270
6. M. Ilbak, Pärnumaa	77,5	80	100	257,5
7. A. Teder, Tallinn	70	77,5	105	252,5
8. A. Joudmaa, Pärnumaa	75	82,5	95	252,5
9. J. Kuldsepp, Tartumaa	72,5	75	102,5	250
10. A. Pärt, Pärnumaa	70	75	100	245
Keskkaal:				
1. L. Kukk, Tartu	87,5	92,5	120	300
2. R. Laane, Järvamaa	90	85	120	295
3. A. Jürgenson, Tartumaa	85	90	115	290
4. H. Maidlas, Pärnumaa	80	80	110	270
5. V. Pärn, Tartumaa	75	87,5	107,5	270
6. K. Kenkman, Tartumaa	80	80	105	265
7. K. Lillsoo, Tallinn	80	75	105	260
8. R. Tedreküll, Harjumaa	72,5	77,5	105	255
9. V. Saar, Tartu	75	75	105	255
10. A. Tohver, Pärnumaa	70	75	97,5	252,5
Poolraskekaal:				
1. H. Mäeots, Tallinn	92,5	90	127,5	310
2. J. Koger, Petserimaa	87,5	87,5	117,5	292,5
3. P. Sipelgas, Pärnumaa	90	90	110	290
4. V. Tamm, Tartu	80	85	120	285
5. E. Viire, Pärnumaa	82,5	87,5	115	285
6. E. Jürgenson, Tartumaa	82,5	85	115	282,5
7. E. Kallas, Tartumaa	75	85	112,5	272,5
8. L. Pääbus, Tallinn	80	80	110	270
9. J. Luur, Pärnumaa	75	85	110	270
10. L. Kivisäkk, Tartu	85	75	110	270
Raskekaal:				
1. A. Luhaäär, Tallinn	120	110	150	380
2. G. Viire, Pärnumaa	92,5	97,5	125	315
3. E. Ivask, Tartumaa	87,5	85	115	287,5
4. P. Mäirit, Valgamaa	75	90	115	280
5. I. Laos, Pärnumaa	80	85	110	275
6. P. Unt, Tartumaa	75	77,5	110	262,5
7. R. Kiisel, Tartumaa	75	75	110	260
8. O. Tammoja, Tartumaa	75	80	105	260
9. J. Burmeister, Järvamaa	77,5	77,5	105	260
10. A. Toomasson, Pärnumaa	80	80	100	260

Esivõistlused, mille tagajärjed arvati aprillikuu korrespondents-võistluste sisse, kujunesid osavõtjate arvult kui ka läbilõike-tasemega suurimateks ja parimateks kõigi aegade kohta. Startis 28 osavõtjat, kelle vahelise võistluse pidamine üheainsa öhtu vältel ku-

junes venivaks ja seega tüütavaks nii osavõtjatele kui ka pealtvaatajatele. Näib, et ka tõste-esivõistlusteks tuleb meil leida parem moodus.

Esivõistluste tehnilised tulemused osutusid järgmisteks:

	Surumine			Rebimine			Tõukamine			Kogusumma
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	
Sulgkaal:										
1. E. Lund, Sport	—	—	70	80	85	—	110	115	—	270
2. J. Looaru, Kalev	60	65	67,5	62,5	67,5	70	90	—	95	232,5
3. J. Veelman, Sport	60	—	65	62,5	—	67,5	85	90	—	222,5
4. J. Rebanc, Tartu malev	60	—	—	—	—	67,5	90	—	—	217,5
5. J. Proschkin, Võitleja	52,5	57,5	—	62,5	—	67,5	—	—	85	210
6. A. Kask, Sindi Kalju	75	—	80	70	80	—	—	—	—	160
Kergekaal:										
1. P. Mürk, Kalev	75	—	—	—	95	—	120	—	125	295
2. A. Teder, Sport	65	—	70	75	80	—	105	110	(112,5)	260
3. A. Saal, Sindi Kalju	75	—	—	75	—	77,5	102,5	107,5	—	260
4. Sepp, Võitleja	52,5	57,5	—	65	70	—	92,5	—	97,5	225
5. Lillep, Nõmme Kalju	55	—	—	50	—	55	—	65	—	175
6. N. Iibak, Mõisaküla Ülo	72,5	—	—	—	72,5	—	—	—	—	145
7. Öun, Nõmme Kalju	60	—	—	—	—	—	70	77,5	—	137,5
Keskkaal:										
1. L. Kukk, Tartu maleva	82,5	—	—	85	90	—	115	120	122,5	295
2. R. Laane, Esna Kalju	82,5	—	—	80	85	—	110	—	—	277,5
3. A. Tedrekull, Kalev	67,5	72,5	75	70	75	77,5	95	100	102,5	255
4. E. Lillsoo, Sport	75	80	—	70	—	75	95	100	—	255
5. A. Rähni, Tartu Kalev	72,5	—	—	—	70	—	95	100	—	242,5
6. H. Maidlas, Tervis	—	—	—	75	—	85	—	—	110	195
Poolraskekaal:										
1. A. Mäll, Sport	82,5	85	87,5	87,5	—	—	122,5	—	—	297,5
2. L. Pääbus, Sport	70	75	—	—	77,5	82,5	105	110	115	272,5
3. F. Morrisson, Sindi Kalju	67,5	72,5	75	77,5	—	—	107,5	112,5	—	265
4. L. Kivisikk, Tartu Kalev	80	—	—	70	75	—	—	105	110	265
5. J. Luur, Tervis	65	70	—	77,5	82,5	—	105	110	—	262,5
6. A. Kliimak, Kohtla-Järve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raskekaal:										
1. A. Luhäär, Sport	112,5	—	—	—	107,5	112,5	—	140	150	375
2. G. Viire, Sindi Kalju	80	85	87,5	85	95	—	110	117,5	125	307,5
3. E. Kallas, Rõngu Koit	67,5	72,5	—	7,5	—	82,5	—	—	—	260

Tõstesporti-hooaeg jätkub praegu veel edasi, misjuures tähelepanu siirdub nüüd ettevalmistusele maa-

võistlusteks Soome ja Rootsi ning Pariisi maailmavõistlusteks.

Aru valla Haridusseltsi parimad tõstjad: istuvad vasakult A. Jürgens, A. Sõber, P. Unt, J. Täheväli ja E. Jürgens, seisavad K. Kenkman, tõsteõpetaja A. Mäll ja O. Suigussaar

They never come back

Nad ei tule ialgi tagasi — see on jänkide rohkesti tarvitatud ja seni täieliselt tööks osutunud loosung raskekaalu poksimeistrite saatuse kohta. Nad tulid, poksisid ja võitsid... Seisid peajagu kõrgemal teistest oma hiilgepäevadel, kuid möödus nende aeg, nad tõugati troonilt või astusid tagasi ise vabatahtlikult... nad püüdsid tulla tagasi, kuid nad ei tulnud kunagi tagasi. Nõnda oli see Corbettiga, Fritzsimmsoniga, Jeffriesiga, Johnsoniga ja Dempseyga. Kõik need kuulsad rusikakangelased püüdsid uuesti tagasi võita kaotatud maailmameistri nime, kuid kunagi neil ei õnnestunud enam saada kõikide kaalude meistriks.

Corbett alistus Jeffriesele, Fritzsimmson samuti, Jeffries sai rängasti peksa Johnsonilt, Tommy Burns kaotas inglasele Joe Beckettile, Johnsoni alistas George Godfrey, Willard kaotas Firpole, Dempsey demonstratsioonid ebaõnnestusid King Levinskyga ja teiste veel nigelamate võimetega poksijatega kohtamistel. Ainult Sullivan ja Tunney raskekaalu suurmeistritest pole üritanud come backi. Selgituseks alamal tabel suurmeistrite hiilgeaegadelt:

	sünd.	võitn.	kaotan.	kaitsn.	come back
Sullivan	1858	24	34	10	—
Corbett	1866	26	31	5	1898—1903
Fritzsimmson	1862	35	37	2	1899—1909
Jeffries	1875	24	31	8	1910
Burns	1881	25	27	2	1910—1920
Johnson	1878	30	37	7	1916—1926
Willard	1887	28	32	4	1923
Dempsey	1895	24	31	7	1931—1933
Tunney	1898	28	31	3	—

Kõige traagilisem oli Jim Jeffriesi come back. Võistlus peeti 4. juunil 1910 Renos ja Jeffries pidi astuma Johnsoni vastu valge rassi päästjana. Neger peksis kogukat ja heasüdamlikku Jeffriesi, kes oli lahkunud võitmatult ringist nii, et hakkas otse hale. Politsei tahtis mitu korda vahele segada, et päästa Jeffriest Johnsoni koloide löökide eest, kuid korraldajad ei lasknud seda sündida. See oleks olnud valge rassi häbistamine. 15. roundil neeger lõi Jeffriesi täiesti uimaseks. Linnas pääsis valla siis meeleavaldus neegrite vastu. Ei hoolitud millestki. 38 musta kaotas elu. Johnson ise pääsis politsei kaitse all põgenema.

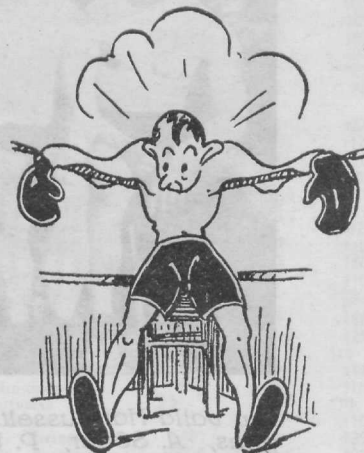
Tunney loobus ka tiitlist vabatahtlikult, kuid ei ole seni üritanud tagasivõitmist. Ja kui ta seda peakski püüdma, on õnnestumine rohkem kui kahtlane.

Tänavu hoiab meeli pinevil eelseisev Schmelingi ja Braddocki võistlus. Max Scheling kaotas oma

tiitli 1932 Jack Sharkeyle. Pärast mõningaid ebaõnnestunud matše Schmeling on nüüd töötanud end üles võitudega Hamasi, Neuseli, Paulino ja Joe Louis' üle uuesti rivaaliks maailmameistri nimele. Oma viimase suurvõidu tõttu neegri üle on Schmeling kahtluset favoriit veidi ebapopulaarse Braddocki vastu, kuid see ei kindlusta veel ette Schmelingi võitu. Kindlasti tuleb Schmelingil võistlus Braddockiga raskem kui see oli noore ja veel suurt ringipraktikat mitte tundva Louis'ga. Braddock on vana võistleja, mitte nii edukas oma kõikidel matšidel, kuid sealjuures vana rebane. Kui ta suutis Max Baerilt tiitli võita viimase hiilgevormis olles, siis peaks ta olema ka kange vastane Schmelingile Maxi come backi juures. Braddock on punktinokkija ja see teeb Schmelingil võistluse raskemaks kui tormaka poksija vastu. Kuigi Max on favoriit ja temast loodetakse vana traditsiooni purustajat, s. t.: ta võidaks esmakordselt tagasi kaotatud tiitli, valitseb suure osa poksispetside hulgas arvamine, et just matš Braddockiga saab Maxile saatuslikuks. Kui ta kaotab selle võistluse, siis on Schmeling jäävalt kadunud pretendentide hulgas maailmameistri tiitlile. Ja asemele astuvad nooremad — Joe Louis, Gunnar Bärlund, Walter Neusel ja rida jänkisid.

Juunis aset leidval matšil Schmeling-Braddock leiab lahenduse jänkide töökspidamine — they never come back.

Georg Pärnpuu

A
S

Tallinna Laevaühisus

S. Karja 18, Tallinn

Otseühendused kaubaaurikutel

Tallinnast

Gdyniasse,

Danzigi,

Antverpeni ja

Rotterdami ning tagasi

Reisijate- ja kaubavedu

Kõnetraat 426-90

(Oma kodu jaam)

Hotell-restoran

Kuld Lõvi

Tallinnas

Harju tn. 40

Tel. 426-27

Hotell-restoran

Bristol

Tallinnas

Rataskaevu tn. 7

Tel. 426-33

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,
PIKK TÄN. 47
TELEF. 442-22

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega

NÕUDKE

**ÕUNAJOOK
KULD-RENETT**

TALKO

F-ma L. URM

Lihja- ja lihhasaaduste eksport

Vorstitööstus

Tallinn, Liivalaia tän. 70

Telefonid: eksportosak. 303-15
303-37
vorstitööstus 458-87
kodune 313-19

Karl Veskus

BETOONTORUTÖÖSTUS

O. VAREV

TALLINN

Paldiski mnt. 42-a.
Tel. 429-87

|| Veerenni tän. 49
Tel. 462-01

Soovitab odavate hindadega

tsementtorusid,

müüri-
õõnsaid
parkett- ja
kaluse-

kive,

Kaevurõngaid,
põllutorusid,
aiaposte ja
hauakaste.

Metsaári

H. TERAS

Ladu ja kontor: Uus Sadama 7, telef. 312-03

Ehitajatele minu laos alati saadaval ehitus
planke, prusse, laudu ja igasuügu hõõveldatud
materjaale. Kuiva tamme ja saare parketti.

Soovikorral ühes maha panemisega.

Tisleritele ühekordseid välismaa vineere:
tamm, pähkel, mahaõoon jne. Hinnad soodsad

Austusega **H. TERAS**

NARVA KALEVI

MANUFAKTUURI RIIDED

ON TUGEVAD,
ON NÄGUSAD,
ON ODAVAD,
ON SAJA-AASTASE KUULSUSEGA

IGA KANGAS KANNAB
SÄÄRAST VABRIKU-
MÄRKI:

MIDA OSTMISEL
TÄHELE PANNA

TÕSINE ISAMAALANE ON SEE, KEL KODUMAA
ON KALLIS, KES KANNAB AINULT KODUMAAL
VALMISTATUD RIIET, TEADES, ET SELLEGA
TA VÄHENDAB TÕOPUUDUST JA ANNAB
TEENISTUST JA LEIBA OMA RAHVALE

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIKEM
JA LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE- JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE- JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83